

Vlaams
Parlement

vergadering **C286 – LEE39**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 27 juni 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Dirk Van Mechelen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een heffing op waterverontreiniging en grondwaterwinning - 2446 (2010-2011)	5
Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de berekening van consumptiegroenten met zwaar vervuild oppervlaktewater - 2451 (2010-2011)	8
Vraag om uitleg van de heer Lode Ceyskens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de nood aan kaartenmateriaal en herkenningspunten als middelen in de strijd tegen bos- en heidebranden - 2374 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het communicatiebeleid van het Agentschap voor Natuur en Bos over het toegangsverbod in bos en natuur naar aanleiding van de aanhoudende droogte en het brandgevaar - 2389 (2010-2011)	10
Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de evaluatie van de netheidsbarometer - 2485 (2010-2011)	15
Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de opzet van experimenten met milieuzones in Antwerpen en Gent - 2491 (2010-2011)	17
Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de afbraak van de site van de paardenrenbaan in Groenendaal - 2493 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, en tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de stand van zaken met betrekking tot de site van de paardenrenbaan en aangelanden in Groenendaal - 2506 (2010-2011)	21
Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over geluidsnormen voor bioscopen - 2532 (2010-2011)	30
Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het bouwverbod nabij hoogspanningslijnen - 2586 (2010-2011)	31

Interpellatie van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aankoop van bijkomende CO ₂ -uitstootrechten - 198 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de kosten van uitstootkredieten - 2599 (2010-2011)	35
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de drinkwaterpeiling en de kwaliteit van het drinkwater - 2452 (2010-2011)	42
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de discussie in de sector van de textielinzameling - 2558 (2010-2011)	44
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de nieuwe zwerfvuilcampagne 'indevuilbak' - 2571 (2010-2011)	47

■

Waarnemend voorzitter: mevrouw Valerie Taeldeman**Vraag om uitleg van de heer Dirk Van Mechelen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een heffing op waterverontreiniging en grondwaterwinning - 2446 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, minister, collega's, zeker in een aanhoudende droogteperiode zoals we die de laatste maanden hebben gekend, doen heel wat lokale besturen inspanningen om bepaalde infrastructuur van het nodige water te voorzien. Ik denk daarbij aan regeneratie van sportvelden, het besproeien van aanplantingen, parkonderhoud en het bijvullen van vijvers. Over dat laatste gaat mijn vraag.

Sommige van die maatregelen zijn nodig in functie van de veiligheid van de gebruikers: harde sportvelden kunnen bijvoorbeeld blessures opleveren. Andere maatregelen zijn bedoeld voor het behoud van natuurwaarden: als vijvers droog komen te staan, leidt dat tot vissterfte, maar is dat ook een bedreiging voor veel vogelsoorten. Dat is zeker van toepassing in natuur-, bos- en parkgebieden.

Minister, als voor dat watergebruik gebruik wordt gemaakt van een eigen grondwaterwinning, is er een dubbele heffing van toepassing, namelijk een heffing op grondwaterwinning an sich – daar valt veel voor te zeggen – en een heffing op waterverontreiniging – daar komt Kafka om de hoek kijken. De omvang van die laatste heffing dreigt voor nogal wat lokale besturen zo hoog op te lopen dat ze niet anders kunnen dan afzien van de eerder genoemde maatregelen, wat nefaste gevolgen kan hebben voor gebruikers en voor de natuur.

Minister, in welke gevallen zijn de heffingen op waterverontreiniging en, in mindere mate, grondwaterwinning van toepassing? Wat zijn de tarieven en, vooral, hoe worden die vastgesteld? Als je grondwaterwinning vandaag gebruikt om een parkvijver aan te vullen, kom je in categorie rubriek nummer 55 'Niet hoger vermelde bedrijfsactiviteiten', waardoor de heffing meer dan 1 euro per kubieke meter bedraagt. Dat is uiteraard gigantisch.

Waarom worden lokale besturen die het water alleen aanwenden ten behoeve van de veiligheid van de gebruikers of om sterfte van bijvoorbeeld vissen en watervogels tegen te gaan, onderhevig gemaakt aan deze heffing op waterverontreiniging? Het water wordt opgepompt, komt in de vijver terecht en gaat weer de bodem in. Waar de verontreiniging zit, ontsnapt mij compleet.

Minister, treedt u de visie bij dat als een lokaal bestuur het grondwater aanwendt ten behoeve van het algemeen belang, in het bijzonder voor de veiligheid van gebruikers of het behoud van natuurwaarden, een vrijstelling of toch het lage tarief aangewezen is? Dat lage tarief geldt bijvoorbeeld wel voor het sproeien van sportvelden. Dan is er een andere categorie van toepassing, aan 0,1 euro per kubieke meter, wat toch niet te vergelijken is met 1 euro per kubieke meter.

Minister, welke maatregelen kunt u nemen om ervoor te zorgen dat lokale besturen in deze gevallen worden vrijgesteld van de heffing of minstens gebruik kunnen maken van een voordelig tarief, zoals van toepassing op activiteiten die gelden als minder belastende vervuiling?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Van Mechelen, de heffing op de waterverontreiniging wordt geregeld aan de hand van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging. Daar staat uitdrukkelijk in wie heffingsplichtig is: "Elke natuurlijke of rechtspersoon die op enig ogenblik in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar op het grondgebied van het Vlaamse Gewest water heeft afgenomen van een

openbaar waterdistributienet of op dit grondgebied over een eigen waterwinning heeft beschikt of op dit grondgebied water heeft geloosd, ongeacht de herkomst van het water.”

Dat is de basisdefinitie, maar er zijn enkele vrijstellingen, onder andere ten aanzien van het effluent van de waterzuiveringsinstallaties van Aquafin onder heel strikte voorwaarden, mijnheer Van Mechelen. Ook zijn er vrijstellingen voor sociaal minder draagkrachtige gezinnen en gezinnen die zelf instaan voor de zuivering van het afvalwater. Bedrijven kunnen worden vrijgesteld van de heffing indien zij door investeringen in het productieproces of in zuiveringstechnische werken een totale niet-lozing van afvalwater bereiken. Om van deze vrijstelling te kunnen genieten, moeten zij bij de aangifte een dossier voegen dat opgesteld is door een milieudeskundige in de discipline water.

Overheden worden niet vrijgesteld van heffing, zelfs niet als de maatregelen die zij nemen het algemeen belang of welzijn beogen. Zo zijn bijvoorbeeld ook ziekenhuizen en scholen onderworpen aan de heffing op de waterverontreiniging.

U hebt het zelf over enkele tarieven, mijnheer Van Mechelen. Ik doorloop nog eens de tarieven en de berekeningsmethode. Ook dat is bepaald in de wet van 1971. Voor oppervlaktewaterlozers is het basistarief 22,3 euro per vervuilingstarief. Als gevolg van de jaarlijkse indexatie bedraagt dit heffingstarief voor het heffingsjaar 2011 31,67 euro per vervuilingseenheid. Voor rioollozers is het basistarief vastgesteld op 29,1 euro; geïndexeerd naar 2011 geeft dat 41,33 euro per vervuilingseenheid.

De vervuilingseenheden voor het sproeien van terreinen worden bepaald op basis van de forfaitaire berekeningsmethode. Deze methode bestaat erin dat het aantal kubieke meter verbruikt water wordt vermenigvuldigd met een specifieke omzettingscoëfficiënt die een graad is voor de verontreiniging. De omzettingscoëfficiënt voor het besproeien van terreinen bedraagt 0,027 gedeeld door 100. Of anders gezegd: die omzettingscoëfficiënt is 100 keer kleiner dan de omzettingscoëfficiënt voor het lozen van sanitair afvalwater. Dat betekent voor de kostprijs per kubieke meter waterverbruik het volgende: 0,0086 euro per kubieke meter voor oppervlaktewaterlozers en 0,0112 euro per kubieke meter voor rioollozers.

De heffing op de winning van grondwater is bepaald in een decreet van 24 januari 1984. Daarin is bepaald wie heffingsplichtig is: “elke natuurlijke of rechtspersoon die in het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar op het grondgebied van het Vlaamse Gewest één of meer van de volgende grondwaterwinningen heeft geëxploiteerd: 1° grondwaterwinningen bestemd voor de openbare drinkwatervoorziening; 2° grondwaterwinningen van ten minste 30.000 m³ per jaar; 3° grondwaterwinningen van 500 tot minder dan 30.000 m³ per jaar.” De vrijstellingen zijn nominaal in artikel 28ter van de wet opgenomen: bepaalde vormen van grondwaterwinning, drainering en bronbemalingen. Overheden worden evenmin uitgesloten.

Het tarief dat wordt toegepast voor de berekening van de heffing op de winning van grondwater, is afhankelijk van drie factoren. Een: indien jaarlijks minder dan 500 kubieke meter grondwater wordt opgepompt, dan wordt geen heffing opgelegd. Twee: indien de hoeveelheid opgepompt grondwater groter is dan 500 kubieke meter en afkomstig is uit een niet-afgesloten laag, dan bedraagt het basistarief 5 eurocent per kubieke meter. Dit basistarief wordt jaarlijks geïndexeerd. Het bedraagt in 2011 0,0603 euro per kubieke meter. Drie: indien het grondwater afkomstig is uit een afgesloten laag of indien de winning meer dan 30.000 kubieke meter grondwater is, dan is het tarief afhankelijk van de hoeveelheid opgepompt water: hoe meer water wordt opgepompt, hoe hoger het tarief. Bovendien is het tarief afhankelijk van de laag waaruit het water wordt opgepompt. Ook in dit geval wordt een jaarlijkse indexaanpassing doorgevoerd.

U vraagt of het wenselijk is om overheden van de heffing vrij te stellen. Vooreerst wil ik opmerken dat een aanhoudende droogte vrij uitzonderlijk is. Een lange periode van droogte komt in onze regio zelden voor. Het zou dus geen goede zaak zijn om de wetgeving aan een uitzonderlijke toestand aan te passen. Overheden die over terreinen beschikken die in geval

van extreme en lange droogteperiodes moeten worden besproeid of vijvers die moeten worden bijgevuld, kunnen overwogen om een regenwaterreservoir aan te leggen dat voor die gevallen kan worden aangesproken. Bovendien is het tarief dat wordt toegepast voor het berekenen van de heffing op de waterverontreiniging, het meest voordelige tarief.

Zoals reeds gezegd, bedraagt dat tarief slechts een honderdste van het tarief dat wordt aangerekend voor het lozen van sanitair afvalwater. Het verheugt me dat u zelf ook verwijst naar de impact op de natuur, vooral voor vissen en watervogels. Het is juist dat in perioden van grote droogte de natuur onder die toestand lijdt. Maar het is ook zo dat de grondwaterlagen reeds onder sterke druk staan. We moeten deze lagen beschermen tegen verdere uitputting en erover waken dat het water uit de afgesloten lagen vooral beschikbaar blijft voor hoogwaardige toepassingen, zoals drinkwatervoorziening. Het reduceren of vrijstellen van de heffing komt deze doelstellingen niet ten goede, en dat kan echt niet de bedoeling zijn.

– *De heer Bart Martens, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

De heer Dirk Van Mechelen: Ik denk wij in de discussie twee aparte luiken moeten onderscheiden. Het eerste is een discussie over de heffing op opgepompt grondwater. Ik deel uw mening dat iedereen die grondwater oppompt, die heffing moet betalen. Die is trouwens niet zo groot dat ze het faillissement van de gemeente zal veroorzaken. Het tweede gaat over de heffing op afvalwater. U verwijst in dat verband naar de wet en zijn bijlagen van 1971. Daar zit het probleem. Indien men grondwater oppompt om een voetbalveld te besproeien dat naast een vijver ligt, dan geldt de berekeningscoëfficiënt van 0,00025. Dat is geen probleem. Maar indien men een gedeelte van dat opgepompte water in die vijver laat lopen om deze op peil te houden en vissterfte te vermijden, dan loopt dat gewoon terug de grond in. En dat is een probleem, want men past dan rubriek 55 toe, en niet rubriek 28c. Ik heb geen probleem met de wet of de coëfficiënten, maar wel stel ik vast dat de Vlaamse Milieumaatschappij op het grondwater dat in de vijver terecht komt, een hoge heffing toepast. Eigenlijk heeft dat niets met afvalwater te maken.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Ik begrijp de bezorgdheid van de heer Van Mechelen. Maar het is natuurlijk wel zo dat het toestaan van een uitzondering ten voordele van wat hij in zijn vraag het algemeen belang noemt, tot meer uitzonderingen zal leiden. Er zijn immers wel meer kandidaten dan de gemeenten om daarop dan aanspraak te maken: ziekenhuizen, verenigingen en andere organisaties zouden zich ook op dat algemeen belang kunnen beroepen om een uitzondering te vragen. Ook de voedselproductie is van algemeen belang, en zou dus in perioden van grote droogte een uitzondering kunnen vragen om toch grondwater te mogen bovenhalen. Dat zou dus een werkbare regeling ondergraven. Uiteindelijk is het toch de bedoeling om het grondwater te beschermen. Dit wordt een erg moeilijke discussie, mijnheer Van Mechelen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Van Mechelen, die discussie is gevoerd op het moment dat men beslist heeft om de bovengemeentelijke bijdrage op te leggen voor het zuiveren en afvoeren van water. Men heeft toen beslist dat te doen op basis van het water dat men verbruikt. U zegt dat dat niet effectief overeenkomt met wat wordt gezuiverd en afgevoerd. Men heeft die keuze echter gemaakt omdat men moeilijk kan bepalen hoeveel er nu precies wordt gezuiverd van het water dat verbruikt wordt. Het is moeilijk om andere parameters te vinden waarop die heffing kan worden gebaseerd.

De voorzitter: De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Het gaat puur over het feit dat, als je het water gebruikt om de vijver bij te vullen, dat een andere factor is voor de afvalwaterheffing dan wanneer dat water

wordt gebruikt om een voetbalveld te sproeien. Ik begrijp eerlijk gezegd milieutechnisch niet waar dat onderscheid in kan zitten. Het is echter van een dergelijk grote verscheidenheid dat dat een megafactuur oplevert. In het ene geval praten we over een paar duizend euro en in het andere over 60.000 tot 100.000 euro, terwijl het net de bedoeling om een nuttige functie te hebben in een park- of bosgebied.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de beregening van consumptiegroenten met zwaar vervuild oppervlaktewater - 2451 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, door de aanhoudende droogte kampt de akkerbouw met grote problemen. Dat is ondertussen al geweten, we hebben daar ook al in de plenaire vergadering discussie over gevoerd. Op tal van plaatsen ziet men vandaag sproei-installaties om de akkers beregenen, ook met water afkomstig uit natuurlijke waterlopen. Dat is op zich geen probleem, zolang het oppervlaktewater voldoende proper is en geen bedreiging vormt voor de volksgezondheid.

Het burgerlijk wetboek bepaalt dat men water mag oppompen uit beken die grenzen aan het perceel waarvoor men het water wil gebruiken zolang men de beek niet droog pompt. Het opwerpen van dammen zonder provinciale vergunning is verboden om de rechten stroomafwaarts te garanderen. Het opwerpen van dammen in de waterlopen is ook niet goed voor fauna en flora. Een concreet voorbeeld uit Torhout maakt de problematiek en de gevaren voor de volksgezondheid duidelijk. Tegelijk bewijst dit hoe belangrijk het is om onze oppervlaktewateren te zuiveren. Alle beregening nu organiseren met grondwater is geen alternatief. Dat vergroot de verdroging en de grondverschraling.

De plaatselijke Makeveldbeek van Torhout is zwaar vervuild en bevat zelfs ongezuiverd rioolwater. Het gaat hier niet alleen om mest, maar ook om tal van vormen van vervuiling afkomstig van huishoudens en bedrijven. Deze beek wordt nochtans intensief gebruikt om groenten te beregenen, vorig jaar bloemkolen en dit jaar wortelen en aardappelen. In de provincies Antwerpen en Limburg is beregenen van aardappelen met oppervlaktewater zelfs verboden in het kader van de strijd tegen het bruinrot.

In de gemeente Torhout hebben verschillende burgers daarover vragen gesteld aan de gemeentelijke milieudienst en aan de provinciale dienst waterlopen. De antwoorden hebben de vraagstellers allesbehalve gerustgesteld: “Verontreinigd beekwater, dus ook rioolwater, mag men gebruiken voor beregening. Bij de oogst van de volwassen groenten en voor het aanbieden ervan moet de betrokkene een eigen risicoanalyse uitvoeren of laten uitvoeren.”

De situatie in Torhout is geen uitzondering en geen alleenstaand geval. Gebruikmaken van oppervlaktewater is een courante landbouwpraktijk. Wat mij betreft mag dat ook zo blijven. We moeten ons wel de vraag stellen of een aangepaste normering voor het kunstmatig beregenen met oppervlaktewater aan de orde is. Moeten we in deze tijden van EHEC-besmetting uit voorzorg dat beregenen niet herdenken om nieuwe ziekten te voorkomen?

Minister, ik had deze vraag een drietal weken geleden ingediend bij de commissie Landbouw. In eerste instantie werd ze geweigerd en nadien werd ze doorverwezen naar deze commissie. Ondertussen geven de feiten mijn ongerustheid gelijk. In Erlenbach, Frankfurt, is het dodelijke EHEC-virus aangetroffen in het oppervlaktewater waarmee onder andere groenten werden besproeid. Het bedrijf is intussen gesloten. Dat bewijst toch dat mijn vraag realistisch is.

Bent u op de hoogte van het geschetste probleem? Wordt kunstmatig beregenen van consumptiegroenten met oppervlaktewater nu genormeerd? Hoe en op basis van welke regelgeving? Wordt de oppervlaktewaterkwaliteit gecontroleerd en opgevolgd in functie van het gebruik voor landbouwdoeleinden? Zo ja, hoe, door wie en hoe vaak? Overweegt u bijkomende maatregelen in het kader van de waterkwaliteit in relatie tot de volksgezondheid? Zo ja, welke?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Collega, we moeten eigenlijk al blij zijn dat men oppervlaktewater gebruikt en geen grondwater.

Dat past ook in de discussie over grijswater. Welke kwaliteit heb je nodig voor een bepaalde doelstelling, een bepaald gebruik? Soms gebruikt men water dat kwalitatief minder goed is.

Minister, is er al onderzoek gebeurd naar het fenomeen van beregening met oppervlaktewater en de mogelijke effecten op de volksgezondheid? Is het geval uit Torhout een alleenstaand geval?

Ik heb ooit nog geweten dat er in het oppervlaktewater dat men oppompte om te beregenen, atrazine zat en dat het hele veld doodging. Men had sproeimateriaal gereinigd in een beek. Dat is nog van een andere orde dan de – tussen aanhalingstekens – ‘normale’ vervuiling die je zichtbaar in die beken aantreft. Is er al onderzoek naar gebeurd? Of worden wij er hier een beetje ad hoc mee geconfronteerd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) meet al heel wat. Zij meet verspreid over alle categorieën van oppervlaktewateren een aantal basisparameters op 1750 meetplaatsen. Op ongeveer 500 meetplaatsen worden zware metalen gemeten. Op een 100-tal meetplaatsen worden daarnaast ook een tiental bestrijdingsmiddelen en enkele afbraakproducten gemeten. Het bacteriologisch onderzoek van het oppervlaktewater is beperkt tot zwem- en recreatiewateren tijdens het badseizoen. Alle resultaten van deze metingen worden na kwaliteitscontrole vrijgegeven. Ze zijn publiek toegankelijk op www.vmm.be.

Er bestaat vanuit de bevoegdheid voor Leefmilieu geen meldings- of gebruiksregelgeving inzake het benutten van oppervlaktewater door derden, zoals bijvoorbeeld de land- en tuinbouw, wgens kwaliteitscriteria voor consumptieproducten.

De controle op de voedselveiligheid is, zoals u weet, een federale bevoegdheid. Vanuit het oogpunt van Leefmilieu is er geen reden om naast deze controles nog eens bijkomend controle uit te oefenen op de kwaliteit van het water dat in de land- en tuinbouw eventueel zou worden gebruikt. De strenge controles op de voedselketen door de federale overheid dienen als garantie voor de voedselveiligheid op het moment van de verkoop aan de consument. Wij moeten die bevoegdheid zo laten.

Mijnheer Vandaele, het onderzoek naar het gebruik van grondwater voor beregening is een zaak van het beleidsdomein Landbouw. Ik moet eens nagaan of dat effectief gebeurd is. Ik moet u hierop het antwoord schuldig blijven.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, dank u voor uw antwoord. Het is kort en duidelijk, maar het bevredigt mij natuurlijk niet. Met deze problematiek zitten we op een kruispunt van de beleidsdomeinen Volksgezondheid, Milieu en Landbouw. Eenzelfde en soortgelijke vraag komt donderdag nog eens aan bod in de commissie Landbouw. Ik wil het dan met minister-president Peeters meer specifiek hebben over het aspect controle.

Minister, u herinnert zich dat ik hier al eens een vraag heb gesteld over de zoönoses: de ziekten die overgaan van dieren op mensen en die hun oorsprong vinden in gevaarlijke

bacteriën. Au fond komt mijn vraag hierop neer: we kunnen last hebben van een wesp, een bij, een teek of een mier, maar we moeten heel goed inschatten wat er op dit ogenblik met de bacteriën aan de hand is, zeker met de resistente bacteriën. Daarom is de vraag naar bijkomend onderzoek, en zeker bijkomend bacteriologisch onderzoek, heel belangrijk voor de beveiliging van de voedselketen. Ik wil dit aspect zeker nog opnemen in de commissie Landbouw. Ook hier mogen wij, op het vlak van waterkwaliteit en wateranalyses, dat aspect niet uit het oog verliezen. Ik ken de door u aangehaalde website. Ik weet wat er wordt gecontroleerd. De actualiteit bewijst dat wij ons bewust moeten worden van het gevaar dat daar schuilt. Het door ons gebruikte afvalwater, afkomstig uit rioolwater, bevat heel dikwijls bestanddelen van medicatie die in de gezinnen wordt gebruikt. Dit afvalwater gebruiken voor de beregening van consumptiegroenten is gevaarlijk.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Lode Ceysens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de nood aan kaartenmateriaal en herkenningspunten als middelen in de strijd tegen bos- en heidebranden - 2374 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het communicatiebeleid van het Agentschap voor Natuur en Bos over het toegangsverbod in bos en natuur naar aanleiding van de aanhoudende droogte en het brandgevaar - 2389 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Ceysens heeft het woord.

De heer Lode Ceysens: Minister, de meimaand was zeer droog en warm. Dat heeft zijn tol geëist in onze Vlaamse natuur. Een kleine 1000 hectare Vlaamse heide is in vlammen opgegaan. Tijdens de plenaire vergadering van 1 juni 2011 werd er al uitgebreid gedebatteerd over de manier waarop we heide- en bosbranden beter kunnen voorkomen en/of bestrijden. Waar het tijdens dit debat nog niet over ging, is het beter toegankelijk maken van dergelijke gebieden. Ik spreek uit mijn ervaring van begin mei: bij het bestrijden van dergelijke branden op grote oppervlakten is het niet altijd vanzelfsprekend om zich te situeren en te oriënteren. Kaartenmateriaal is belangrijk. Zeker als het over militaire domeinen gaat, is het niet altijd vanzelfsprekend dat er voldoende en juist up-to-date kaartenmateriaal voorhanden is waarop elke brandweg of ecologische brandweg die er werd gecreëerd, terug te vinden is. Dergelijk kaartenmateriaal zou in grote mate ter beschikking van de hulpdiensten moeten kunnen worden gesteld.

Anderzijds stel ik vast, als het over echt grote heide- en bosbranden gaat en er korpsen van verder weg moeten worden gemobiliseerd, dat het zelfs met het juiste kaartenmateriaal in de wagen bijzonder moeilijk wordt voor korpsen die het terrein niet kennen om te komen blussen. In een groot heidelandschap lijkt elk struikje wel op het ander. En in een bos is het nog slechter. Het is op het terrein dikwijls zeer moeilijk te laten weten waar iemand zich bevindt of waar iemand heen moet rijden.

We stellen onze natuur- en bosgebieden steeds meer open. Ik vraag me af of bijkomende herkenningspunten geen meerwaarde kunnen hebben voor de bezoekers van bos- of heidegebieden. We beschikken over uitgestippelde wandelroutes. Niet iedereen voelt zich echter altijd geroepen de platgetreden paden te volgen. Ik ga ervan uit dat de mensen dat wel doen op die plaatsen waar het verplicht is. Dat is uiteraard niet in elk bos- of heidegebied het geval.

Ik kan me inbeelden dat de toevallige ontdekkers van een brand het niet altijd evident vinden de hulpdiensten naar de juiste plaats te leiden. Dat geldt ook bij een ongeval. Ik kan hier naar

een ruitongeval verwijzen, maar het kan natuurlijk ook om een mountainbikeongeval gaan. De mensen kunnen niet altijd melden waar ze zich precies bevinden.

Minister, bent u het ermee eens dat we in onze natuurgebieden meer in kaartenmateriaal en in herkenningspunten moeten investeren? Zijn op dit vlak al initiatieven genomen? Wat is momenteel de stand van zaken?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, de droogte in het voorjaar heeft ons tot nadenken gestemd over de kennis van het terrein in een aantal natuur- en bosgebieden, over een aantal veiligheidsmaatregelen en over de communicatie tussen de lokale besturen en het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB).

Ik zou het probleem even aan de hand van een concreet voorbeeld willen schetsen. Eind mei 2011 is, vanwege de aanhoudende droogte en een mogelijk brandgevaar, voor de bossen van Scherpenheuvel, Aarschot en Rotselaar een toegangsverbod uitgevaardigd. Op zich is de invoering van een toegangsverbod een verdedigbaar principe. In de praktijk blijkt echter dat er met de communicatie met de gemeentebesturen wat schort.

De communicatie is op 30 mei 2011 via mail verlopen. Hierop hebben de technische diensten van de betrokken gemeenten de dag nadien verbodsborden geplaatst. Die middag al vernamen de gemeentebesturen evenwel dat het toegangsverbod reeds was ingetrokken. Dit bericht zorgde voor ongenoegen bij de technische diensten, die al het werk voor niets hadden uitgevoerd. Nog voor de laatste bordjes waren geplaatst, konden de eerste bordjes alweer worden verwijderd. De slechte communicatie zorgde tevens voor ongenoegen en verwarring bij de bevolking. Konden nu al dan niet activiteiten in het bosgebied plaatsvinden? De slechte communicatie van het ANB heeft voor heel wat problemen en ongenoegen gezorgd. Dit is niet bevorderlijk, zeker niet indien er in de toekomst daadwerkelijk brandgevaar zou zijn.

Minister, kunt u me meedelen wat de procedure voor de invoering van een toegangsverbod is? Bestaat er eenvormigheid in die procedure voor alle natuur- en bosgebieden of geldt voor elk gebied een aparte regeling? Houdt het ANB rekening met weersvoorspellingen, zodat bij de voorspelling van regenbuien niet nodeloos een toegangsverbod wordt uitgevaardigd? Erkent u dat het ANB in dit geval slecht heeft gecommuniceerd over de uitvaardiging van het toegangsverbod? Op welke manier wilt u het beleid in de toekomst bijsturen?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, ik heb een korte bijkomende vraag. De bos- en heidebranden liggen nog niet zo lang achter ons. Het is echter toch weer enkele weken geleden. Ik neem aan dat een evaluatie tijd vergt. Zijn naar aanleiding van de bos- en heidebranden ondertussen misschien toch al verbeterpunten naar boven gekomen?

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, ik kom even terug op de vraag die ik tijdens een plenaire vergadering over de brand in Kalmthout heb gesteld. Ik heb toen gevraagd in welke mate we kunnen overwegen het startschot van een eventuele sluiting op het niveau van de Vlaamse overheid te geven. Mevrouw Van den Eynde heeft weer een voorbeeld gegeven. Er wordt een maatregel voor een bepaald gebied genomen en 's anderendaags wordt die maatregel weer ingetrokken. Ik onderschrijf dan ook de vraag om uitleg van de heer Ceyskens.

Minister, zijn op basis van de evaluatie al ernstige stappen in verband met een iets meer gecoördineerde aanpak gezet? Het weer kan veranderlijk zijn. Het weer aan de kust is niet het weer in Limburg. Het moet echter mogelijk zijn voor grotere gebieden maatregelen te nemen. Die maatregelen zouden dan voor een gebied of voor een provincie moeten gelden. Nu krijgen we te horen dat het ene bos wordt gesloten, de Kalmthoutse Heide open blijft en een ander bos volgende week wordt gesloten. Dat is zeker niet goed voor het publiek. We weten

immers dat steeds meer mensen die terreinen bezoeken. Indien iets zou gebeuren, kunnen we in gevaarlijke situaties terechtkomen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, ik wil even een korte vraag stellen die in het verleden ook al door de heer van Rouveroj is gesteld. Het gaat om de toestand van de bosbrandweerwagens. De heer van Rouveroj heeft letterlijk gesteld dat sommige vrachtwagens zelfs versleten zijn. Ik vraag me of op dit vlak ondertussen al actie is ondernomen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, ik zal eerst en vooral de vragen van de heer Ceyskens beantwoorden. Er bestaat nu al kaartenmateriaal. Er zijn herkenningpunten in de Vlaamse natuurgebieden. We beschikken over specifieke noodplannen. Die kaarten zijn zeer gedetailleerd en geven alle toegankelijke wegen weer. Er zijn ook verschillende waterpunten op aangeduid.

Ook voor de Kalmthoutse Heide, het Groot Schietveld en het Klein Schietveld beschikken we over dergelijke kaarten. Op die kaarten is een voorkeurreoute voor de brandweer aangeduid. Er is tevens voorzien in bewegwijzering op het terrein door middel van genummerde paaltjes. Wie het terrein bezoekt, moet er maar eens op letten.

Tijdens de recente brand op de Kalmthoutse Heide hebben de kaarten hun werk gedaan en hun nut bewezen. Aan de hand van de kaarten is het mogelijk gebleken een goede route langs de aangeduide paaltjes uit te stippelen en te gebruiken. Ik ben het er volledig mee eens dat dit materiaal belangrijk is en meteen ter beschikking moet zijn indien dat nodig is. Er moet ook voldoende in worden geïnvesteerd.

Ik heb het initiatief genomen om morgenvroeg een bijeenkomst te houden met de natuurbeheerders, maar ook met de federale minister van Binnenlandse Zaken, minister Turtelboom, die bevoegd is voor de brandweer. We zullen daar al onze evaluaties naast elkaar leggen en bekijken wat er kan worden bijgestuurd.

Mijnheer Vandaele, we leggen de laatste hand aan onze evaluatie. We zullen die morgen ook aan u allen doorsturen, net als de presentaties die op die bijeenkomst zullen worden getoond. Het kan interessant zijn voor de leden van deze commissie om dat ook te hebben. Een van de elementen zou kunnen zijn dat die noodplanning misschien nog meer voorhanden moet zijn, dat er nog meer exemplaren van moeten zijn. Die planning is er wel, maar ik denk dat die niet altijd meteen ter plaatse beschikbaar was. Er zullen dus zeker actiepunten zijn.

Wat de provincie Limburg betreft, is het initiatief genomen om nieuwe kaarten te maken, en dat voor acht grote natuur- en boscomplexen, met de aanduiding van alle toegankelijke wegen, waterpunten, een rastergrid en MUG-afspreekplaatsen, dat laatste zodat men weet waar men heen moet gaan als er gewonden zijn. Alles zal ook gebeuren in samenspraak met de hulpdiensten. Daarom zitten zowel de federale overheid als de Vlaamse aan tafel.

Mevrouw De Vroe, wat uw punt van de brandweerwagens betreft, ook dat zal morgen moeten worden bekeken. Normaliter is het materiaal dat ter beschikking wordt gesteld aan brandweer en civiele bescherming, een federale bevoegdheid. Destijds is daarop één keer een uitzondering gemaakt. We moeten dat morgen dus bekijken en afspreken hoe we daar in de toekomst mee omgaan.

Ik kom tot de vragen van mevrouw Van den Eynde en de bijkomende vraag van de heer Peeters. Mevrouw Van den Eynde, het zijn het Bosdecreet, het besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2008 en het Milieuhandhavingsdecreet die bepalen wie kan overgaan tot de sluiting van gebieden, als preventie- of veiligheidsmaatregel. Die wetteksten leggen die bevoegdheid bij het ANB. Per provincie is het hoofd van de cel Beheer bevoegd voor het afsluiten van de bossen en natuurreservaten. Dat is altijd afhankelijk van de situatie

in het gebied in kwestie. Er is immers sprake van een verschillende ondergrond. Er zijn zandgronden en er zijn leemgronden. Er zijn dennenbossen en loofbossen. Dat wordt allemaal bekeken. Vaak is de ontvlambaarheid veel groter bij dennenbossen dan bij andere bossen. Dat wordt dus echt gebied per gebied bekeken.

Het gaat over een zeer vergaande maatregel. Wat dat betreft, hebt u natuurlijk een punt. Natuurlijk hebben ook de gouverneur en de burgemeesters een belangrijke bevoegdheid. In de praktijk gebeurt dit altijd in overleg met de diensten van de gouverneur en ook zo veel mogelijk met de burgemeesters van de betrokken gemeenten. Soms ook vragen de gouverneur of de burgemeesters zelf aan het ANB om gebieden af te sluiten, wat dan gebeurt.

Wat Vlaams-Brabant en meer specifiek de gemeenten Scherpenheuvel, Aartselaar en Rotselaar betreft, werd, in eerste instantie en in het licht van de situatie in de aangrenzende gebieden op het grondgebied van de provincies Limburg en Antwerpen, beslist tot het afsluiten van de bossen en natuurreservaten. Wegens de aangekondigde wijziging in de weerssituatie werd intussen in Limburg, in samenspraak met het ANB én de diensten van de gouverneur, beslist het toegangsverbod op te schorten. Uiteindelijk zag ook Antwerpen na een eerste regenval af van het uitvaardigen van een toegangsverbod. Op dat ogenblik had het ook geen zin meer dat verbod te handhaven. Ik kan absoluut begrijpen dat dit lokaal tot wat ergernis heeft geleid, maar wil toch ook begrip vragen voor de uitzonderlijke situatie. Zo werd prioriteit gegeven aan een goede afstemming tussen de beslissingen van de twee provincies, waar zich in de voorbije periode ernstige bos- en heidebranden hebben voorgedaan. Daarom is er zeer intensief gecommuniceerd, ook met het publiek.

Voor het nemen van de veiligheidsmaatregelen werd ook contact opgenomen met het Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI), om zo accuraat mogelijke weersvoorspellingen te hebben. Daarmee werd dus ook absoluut rekening gehouden. Mevrouw Van den Eynde, het is dus duidelijk dat het de decreten zijn die de context van de beslissingen en de communicatie vormen. Ik kan alleen maar concluderen dat het ANB, gelet op de veelheid aan acties, degelijk werk heeft geleverd. Ik denk dat het goed was dat deze gebieden werden afgesloten. Over alle beslissingen werd grondig overlegd en ook de communicatie is professioneel aangepakt. Er was niet alleen coördinatie tussen de lokale diensten van het ANB: ook de gouverneur, de brandweer en de gemeenten zijn nodig, maar ook het interprovinciale tussen de diverse diensten.

Morgen evalueren we dit dus. We nemen dit absoluut mee in overweging. Mochten er verbeterpunten zijn, dan zal dat morgen ook wel blijken. We zijn natuurlijk bereid te bekijken hoe we daar nog beter mee kunnen omgaan. Als er verbeterpunten zijn, zullen we daar zeker aan tegemoetkomen.

Mijnheer Peeters, ik heb het ook al gezegd in de plenaire vergadering: ik vind dat de specifieke situatie moet worden bekeken. Er kan bezwaarlijk een algemene maatregel voor Vlaanderen worden genomen. Ik sta daar nog altijd achter: elke situatie is immers anders. Als de evaluatievergadering van morgen echter verbeterpunten oplevert met betrekking tot de afstemming tussen de diverse provincies, dan neem ik dat zeker mee in overweging. U zult morgen ook alle teksten en evaluaties ter zake kunnen ontvangen.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij van u te vernemen dat er een bijkomende inspanning zal worden geleverd wat het kaartmateriaal voor Limburg betreft. Ik hoop dat we ons daar in toekomst net zo goed zullen kunnen oriënteren als op de Kalmthoutse Heide. Ik neem aan dat dit geen grap over Limburg was.

Ik wil nog heel even terugkomen op die herkenningspunten ter plaatse. Op de Kalmthoutse Heide staan inderdaad paaltjes, maar ik neem aan dat het gaat over de paaltjes die ook dienen voor de bewegwijzering in heel het gebied. Ik vraag me altijd af wat er gebeurt als mensen van de paden afwijken. Je kunt wel zeggen dat ze op de paden moeten blijven, maar als

iemand een noodoproep doet, dan kun je niet zeggen dat hij van het pad is afgeweken en daarom niet kan worden geholpen. Op dat moment is dat geen optie. Misschien moeten we eens nagaan hoe we dat verder kunnen uitbreiden.

Hierbij wil ik ook de problematiek van de militaire domeinen vermelden. In onze gemeente Meeuwen-Gruitrode was er een grote heidebrand op militair domein, en dat is verboden toegang. Daar is helemaal geen bewegwijzering en er zijn geen herkenningpunten, en toch moeten die brandweerwagens hun weg zien te vinden. Ook op die terreinen zou moeten worden geïnvesteerd in herkenningpunten.

Mevrouw Van den Eynde, wat uw opmerking betreft over het afsluiten, erken ik dat het ANB goed werk heeft verricht. Minister, misschien zou het goed zijn dat u aan de gouverneurs vraagt om extra aandacht te besteden aan de communicatie met de gemeenten. Ook in Limburg is er op vrijdagmiddag om 14 uur een persconferentie gegeven. De gemeenten werden vrijdagmiddag om 15.30 uur ingelicht.

Voor alle duidelijkheid, ik stond voor de volle 100 procent achter die maatregel, maar ik maak me sterk dat er op donderdagnamiddag al voldoende meteorologische gegevens voorhanden waren om die beslissing donderdag te nemen, terwijl nu in veel gemeenten de buitendiensten al gestopt waren. Bossen en heide afsluiten is niet hetzelfde als een stadspark of een gemeentehuis afsluiten. Gemeentebesturen met meer dan 3000 hectare bos- en natuurgebied zijn daar wel een weekend zoet mee. Dan zou het goed zijn om dat vooraf goed te communiceren. Minister, misschien was het nuttig geweest dat u zo'n signaal had gegeven.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, het slotwoord van de heer Ceysens toont aan dat er een probleem is van communicatie naar de lokale besturen. Ik wil dit nog even verstevigen. Natuurlijk zijn er gebieden waar het enkel gaat om wandelen, maar er zijn ook gebieden zoals de bossen in Scherpenheuvel en Rotselaar, waar tijdens datzelfde weekend een kampioenschap mountainbike werd georganiseerd.

Ik begrijp dat die organisatoren op dat moment met de handen in het haar zaten en niet wisten hoe ze dat georganiseerd moesten krijgen. Er komt een toegangsverbod en enkele uren later wordt dat herroepen. Ik kan me niet voorstellen dat het ANB op dat moment niet wist dat er regen zou vallen, waardoor dat toegangsverbod niet meer nodig zou zijn.

Minister, u zult dat mee moeten nemen in de besprekingen morgen. Ik betreur wel dat u ons vandaag niet meer informatie kunt geven over wat er al concreet is verwezenlijkt. U gaat morgen naar de vergadering, ik kan me moeilijk indenken dat u nog niet over documenten beschikt die u morgen zult bespreken op die vergadering. Ik heb deze vraag om uitleg vandaag ingediend en had dus graag vandaag informatie gekregen, en niet tot morgen op mijn honger moeten zitten.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Morgen zijn op die vergadering ook de gouverneurs aanwezig. Ik zal dit zeker meenemen.

Mevrouw Van den Eynde, het klopt dat de evaluatie nog niet helemaal klaar is. De laatste hand wordt eraan gelegd. Die teksten zijn nog niet definitief. Als ze morgen klaar zijn, zult u ze allemaal ontvangen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de evaluatie van de netheidsbarometer - 2485 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, vorig jaar hebt u de netheidsbarometer gelanceerd op de trefdag van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Via dit instrument kunnen lokale besturen de algemene netheid van hun grondgebied in kaart brengen. Nu blijkt uit een publicatie van de VVSG, het tijdschrift Lokaal van 16 mei 2011, dat de barometer in de praktijk weinig wordt toegepast. De barometer heeft nochtans zijn nut bewezen inzake het efficiënter maken van het netheidsbeleid. De netheidsbarometer kan worden beschouwd als een richtinggevend managementinstrument.

Alle gemeenten kunnen gebruikmaken van de netheidsbarometer. Het is dus niet noodzakelijk om reeds over een uitgewerkt netheidsbeleid te beschikken. Een netheidsbarometer kan dus in een gemeente zowel leiden tot de opstart als tot optimalisatie van het netheidsbeleid. Er is wel gebleken dat de invoering van een netheidsbarometer vrij arbeidsintensief is. Ook hebben de personen, die verantwoordelijk zijn voor metingen, nood aan training en ervaring.

Minister, weinig gemeenten zetten momenteel de netheidsbarometer in. Om hoeveel gemeenten gaat het precies? Welke verklaring kan hiervoor worden gegeven? De opstart blijkt vrij arbeidsintensief te zijn. Welke modaliteiten moeten worden vervuld? Worden er opleidingen gepland? Welk soort gegevens worden er via de netheidsbarometer vooral verzameld door de lokale besturen? Welke conclusies kunt u trekken uit de reeds beschikbare gegevens op het vlak van zwerfvuilbeleid?

Ik las in de krant dat in antwoord op de enquête uitgevoerd in opdracht van de Vlaamse overheid, u stelde dat er een positief zwerfvuilbeleid moet worden gevoerd. Wat houdt dit concreet in?

Mevrouw Marleen Van den Eynde: In het tijdschrift Lokaal van de VVSG las ik ook een artikel over de netheidsbarometer. Ik dacht dat dat zich vooral toespitste op de verschillende soorten afvalcontainers die in de gemeenten worden geplaatst. Er is een probleem met de netheid van de inzamelcontainers. Men is verplicht een aantal containers te plaatsen, een aantal misschien niet. Dat kan op het containerpark worden ingezameld.

Ik stel vast dat er glas wordt gedeponereerd naast glascontainers. Ik stel vast dat textiel naast textielcontainers wordt gelegd. Ik stel vast dat veel mensen hun afvalzakken niet meer in de afvalcontainers doen, maar ernaast of in de vuilnisbakken van de gemeente. Er is wel degelijk een probleem. Hoe gaat u dit oplossen met de netheidsbarometer?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Taeldeman, op dit ogenblik gebruiken twintig gemeenten de netheidsbarometer. Er wordt ook gewerkt aan een meer gebruiksvriendelijke toepassing die de gemeenten toelaat om parameters, locaties en externe omstandigheden in te voeren naargelang de eigen prioriteiten en de lokale situatie. Zoals mevrouw Van den Eynde terecht aanhaalt, is de situatie in elke gemeente immers verschillend. We zullen ervoor zorgen dat die netheidsbarometer flexibeler wordt, zodat de gemeenten beter kunnen bepalen waarop ze inzetten. De standaardversie is op dit ogenblik niet voor elke gemeente ideaal of geschikt. Omdat de nieuwe toepassing nog verder ontwikkeld moet worden, wachten een aantal gemeentebesturen nog even af tot ze er is. Het is de bedoeling dat dit tegen het einde van het jaar rond is.

De gebruiker van de netheidsbarometer moet eerst zelf duidelijk bepalen welke informatie hij uit het instrument wil halen. Er is een keuze. Ofwel kan hij de algemene netheid opvolgen: de

hoeveelheid zwerfvuil, het sluikestorten. Ofwel kan hij zich concentreren op hotspots, zoals rond de container, of de evaluatie van het zwerfvuilbeleid in een gemeente. Er is ook afstemming nodig tussen alle betrokken diensten. In functie daarvan kiest men locaties, parameters die men wil meten, en externe omstandigheden die worden gemeten. Deze gegevens moeten eenmalig ingevoerd worden.

Via de medewerkers van het netheidsnetwerk plannen we vormingssessies in elk intergemeentelijk samenwerkingsverband voor de personeelsleden van gemeenten die de netheidsbarometer moeten invoeren. De sessies zullen starten wanneer de nieuwe versie klaar is. Er zullen in alle geïnteresseerde intergemeentelijke samenwerkingsverbanden vormingen worden georganiseerd.

Er worden in feite twee soorten gegevens verzameld: gegevens die een indicatie geven van de netheid van het straatbeeld, bijvoorbeeld hoeveel zwerfvuil is opgehaald, het aantal en de grootte van sluikestorten, de aanwezigheid van factoren die netheid beïnvloeden, en gegevens die informatie bieden over het gevoerde beleid, en dus een gemeente kunnen helpen om zijn netheidsbeleid bij te sturen. Het gaat dan bijvoorbeeld over de toestand van de afvalbakken en over externe factoren. Een verkrotte site trekt bijvoorbeeld meer sluikestorten aan.

Alle gegevens zijn in het bezit van de gemeenten. Niet elke gemeente is bereid gegevens vrij te geven omdat ze willen vermijden dat een vergelijking wordt gemaakt. Dat ligt nogal gevoelig. Met de aangepaste barometer zullen de gemeenten op een anonieme manier hun gegevens kunnen delen. Dat zal het probleem van de baan helpen. Een vergelijking zal dan mogelijk zijn. Op die manier zullen we ook meer gecoördineerde gegevens hebben dan nu het geval is.

We willen de burgers positief benaderen. Om een verandering in gedrag te verwezenlijken, is een positieve benadering altijd effectiever dan een negatieve. Daarom gebruiken we in de nieuwe campagne een positieve boodschap: 'Zwerfvuil is niet meer van deze tijd'. Zonder met de vinger te wijzen, willen we de burger attent maken op zijn gedrag en aantonen dat zwerfvuil maatschappelijk niet meer aanvaardbaar is. We willen de burger ook betrekken bij de strijd tegen zwerfvuil en aantonen dat we met zijn allen op de goede weg zijn. Een burger zal bijvoorbeeld zelf een affiche kunnen ontwerpen en aan zijn raam hangen. De bedoeling is dat het maatschappelijk bewustzijn uitdrukkelijker op de voorgrond komt, dat iedereen zich bewust wordt van het probleem en zijn verantwoordelijkheid neemt.

Mevrouw Van den Eynde, het is net de bedoeling dat gemeenten de netheidsbarometer gebruiken om na te denken over het probleem en na te gaan hoe ze ermee kunnen omgaan. Soms beslist men bijvoorbeeld om te zorgen voor ondergrondse containers, om ze op betere tijdstippen leeg te maken, te zorgen voor een betere controle, de mogelijkheid te bieden om het peter- of meterschap van een container op te nemen, wat in een aantal gemeenten al gebeurt. De netheidsbarometer verplicht de gemeenten wel om erover na te denken en alles in kaart te brengen. Nu wordt automatisch alles opgehaald, ook wat er rond ligt, en doet men met de rest niets. Het is goed dat die gegevens nu allemaal worden samengebracht.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt gezegd dat momenteel twintig lokale besturen of gemeenten gebruikmaken van de barometer. Ik hoop dat die webapplicatie gebruiksvriendelijker zal worden gemaakt. Ik hoop ook dat als dat het geval is en er wordt gezorgd voor bijkomende opleidingen aan de lokale besturen of ambtenaren, steeds meer lokale besturen zullen instappen in het systeem.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, de netheidsbarometer zal sommige gemeenten misschien wel aanzetten om zich meer toe te spitsen op de problematiek rond de containers. In het huishoudelijk afvalstoffenplan zijn er volgens mij een aantal zaken die

misschien kunnen worden bijgestuurd. Er bestaan een aantal verplichtingen voor gemeenten om bepaalde soorten afvalfracties expliciet thuis op te halen of buiten het containerpark in te zamelen. Als men die verplichting laat vallen, kunnen er misschien propere gemeenten gecreëerd worden. Uw proefproject beperkt zich immers tot zeventien gemeenten. Er zijn heel wat andere in Vlaanderen waar het niet zo goed gaat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de opzet van experimenten met milieuzones in Antwerpen en Gent - 2491 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, de milieuzones zijn al verschillende keren in deze commissie aan bod gekomen. Niet zolang geleden heb ik er in een vraag om uitleg naar verwezen en gevraagd wat de stand van zaken was. U zei toen dat er nog een studie gebeurde. Het blijkt toch dat er op 31 januari een studie van Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoeksinstituut (TNO) en Transport & Mobility Leuven, die werd uitgevoerd in opdracht van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, werd afgeleverd. Minister, er moet me toch iets van het hart. Mijn vraag om uitleg over de milieuzones dateerde van voor deze studie klaar was. Toen hebt u er niet naar verwezen.

In elk geval is die studie ondertussen gelukkig bij mij terechtgekomen. Het is een heel interessante studie die een genuanceerd beeld brengt. De berekeningen zijn natuurlijk altijd schattingen, het is niet altijd eenvoudig om de impact van de milieuzones in te schatten, er bestaan een heleboel theoretische modellen.

De conclusies zijn genuanceerd positief. Ik overloop ze heel even. Een conclusie van de studie luidt dat lage-emissiezones het beste niet alleen worden ingevoerd voor het vrachtverkeer, maar ook voor het personenverkeer. Dat is opvallend, ook in het licht van de discussie over de slimme kilometerheffing alleen voor vrachtwagens of eventueel ook voor personenwagens.

De grootte van de milieuzones blijkt niet zo belangrijk te zijn. Het is veeleer van belang om de echte hotspots, waar de grote emissies van onder meer fijn stof, NOx, elementaire koolstof, de echte roetdeeltjes of de meest schadelijke fractie van het fijn stof, op te nemen in de milieuzones.

Qua draagvlak is het belangrijk om een geleidelijke invoering te laten gebeuren.

Ook blijkt dat de flankerende maatregelen even belangrijk zijn als het invoeren van de lage-emissiezones. We hebben het dan over het stimuleren van onder meer het fietsverkeer en het gebruik van het openbaar vervoer. Er moeten natuurlijk voldoende alternatieven voorhanden zijn zodat de milieuzones een effect kunnen hebben.

Bovendien is het ook belangrijk om mee te geven dat de studie natuurlijk uitgaat van de geschatte uitstoot van fijn stof en van andere schadelijke stoffen. We weten allemaal dat ondertussen blijkt dat de theoretische inschatting van de uitstoot van onder meer het verkeer eigenlijk veel lager ligt dan de zogenaamde 'real-road emissions'. We kunnen dus eigenlijk stellen dat de positieve impact van de milieuzones op emissies en op concentratie van schadelijke stoffen, onderschat zou kunnen worden.

In elk geval blijkt de studie genuanceerd positief te zijn. De politieke vraag die dan rijst, minister, is wat u daarmee zult doen. De studie is klaar. In de media heb ik ondertussen gezien dat u zich positief uitlaat over de milieuzones en dat er eventueel proefprojecten

kunnen worden uitgewerkt. Daarover kreeg ik graag wat meer informatie, minister. De milieuzones zijn al heel vaak aan bod gekomen. Ze worden ook expliciet aangereikt door de Europese Commissie als middel om de lokale concentraties van fijn stof aan te pakken. Wat is nu de volgende stap? Wat zult u doen op basis van deze studie? Wat gebeurt er met de experimenten in Antwerpen, Leuven en Mechelen, de steden waar de studie heel specifiek over gaat?

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Voorzitter, minister, ik zou graag willen weten in hoeverre, toen de studie werd gemaakt over Gent, Antwerpen en Leuven, de betrokken gemeenten daarbij werden betrokken. Werden ze gecontacteerd? Wat is hun inbreng? Is er al een bespreking over geweest?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Sanctorum, ik merk dat u in mijn voetsporen bent getreden. U weet dat ik op 28 maart op bezoek geweest ben bij mijn collega in Düsseldorf, minister Remmel.

De heer Hermes Sanctorum: Dat zou een groot voorbeeld moeten zijn.

Minister Joke Schauvliege: U hebt mijn voorbeeld gevolgd. Ik wou maar aangeven dat u niet de primeur had om hierover te praten. We hebben op dat moment ook samen gesproken over de problemen die we zowel in Vlaanderen kennen als in Nordrhein-Westfalen om aan de normen van de richtlijn luchtkwaliteit, maar ook aan de NEC-richtlijn (national emission ceiling) te voldoen.

We zijn twee gelijkaardige regio's en we kampen met een gelijkaardige problematiek: we zijn allebei dichtbevolkt, sterk geïndustrialiseerd en we kennen een hoge verkeersintensiteit. We hebben gediscussieerd over de acties die in beide regio's genomen worden en zullen worden om de luchtkwaliteit verder te verbeteren. Ook de impact van de lage-emissiezones is daarbij aan bod gekomen.

U hebt in de media verklaard dat u verwonderd was over het feit dat de lage-emissiezones nauwelijks gehandhaafd werden. Ook ik was daar wel wat van geschrokken tijdens mijn gesprek met minister Remmel. De reële impact van de lage-emissiezones op de luchtkwaliteit is op die manier ook moeilijk in te schatten en zou bijgevolg wel eens sterk kunnen afwijken van wat theoretisch berekend wordt. Toen ik collega Remmel gevraagd heb naar de sociale implicaties, want vaak zijn het mensen met lagere inkomens die met oudere tweedehandswagens rijden, heeft hij moeten zeggen dat daar niet echt een regeling voor was.

Dit ter inleiding. Ik ga nu concreet in op uw vragen. Het onderzoek werd ons eind april toegelicht. Voordien was het nog lopende. Het was de bedoeling van het onderzoek om na te gaan of het invoeren van een lage-emissiezone een bijdrage kan leveren in de aanpak van luchtverontreiniging in de Vlaamse steden. Uit het onderzoek blijkt dat het instellen van een lage-emissiezone vooral impact heeft op de emissie van de pollutanten NO₂ en elementair koolstof (EC). Het instellen van een lage-emissiezone kan er dus in zekere mate voor zorgen dat de Europese normen voor NO₂ sneller worden gehaald, maar dan wel op de knelpuntlocaties in de Vlaamse steden, en dat de blootstelling aan de schadelijke dieselroetdeeltjes (EC) sneller daalt dan bij een autonome ontwikkeling. Verder kunnen we ook uit de studie afleiden dat enkel een lage-emissiezone voor vracht- en personenwagens zin heeft. Als het apart gebeurt, heeft het geen zin. Lage-emissiezones voor ofwel enkel personenwagens, zoals in Duitsland, of voor enkel vrachtwagens, zoals in Nederland, blijken onvoldoende effecten te hebben. De maatregel moet bij voorkeur binnen de ring rond de stad worden ingevoerd, waarbij het doorgaand verkeer, zeker datgene wat niet voldoet aan de voorwaarden van de lage-emissiezone, zijn weg kan vinden rond de stad. Dat moet vermijden dat er interne verschuivingen zijn.

In verband met de sociale aanvaardbaarheid, wordt het best geopteerd voor een gefaseerde invoering. Dat betekent dat niet onmiddellijk voor de strengste normen wordt geopteerd en dat een aantal ontheffingen moet kunnen worden toegestaan door de steden. Dat zijn dus drie belangrijke conclusies.

De vraag blijft of het invoeren van een lage-emissiezone de meest effectieve maatregel is om de luchtkwaliteit in een stad te verbeteren. De effecten van deze maatregel moeten worden afgewogen tegenover bijvoorbeeld de effecten van het onmogelijk of moeilijker maken van het doorgaand verkeer door de stad en het aanleggen van randparkings in combinatie met openbaar vervoer. Naar dat laatste verwijst u zelf.

Voor een stad is het momenteel niet vanzelfsprekend om een lage-emissiezone in te voeren, omdat de maatregel moeilijk te handhaven is. Dat is ook een zwak punt in Duitsland. Zelfs indien de verkeerswetgeving wordt aangepast om een verkeersbord voor lage-emissiezones af te bakenen, blijft dat een probleem. Ik verwijs naar de ervaringen in Düsseldorf.

Wat me wel haalbaar lijkt in een eerste fase op basis van de studie, zoals ik heb gezegd in de vorige commissie, is dat er een proefproject komt in de Antwerpse haven. Op basis van overleg tussen de stad, het havenbedrijf en de verschillende actoren kunnen afspraken worden gemaakt over bijvoorbeeld het inzetten van vrachtwagens met lagere emissies. Als dat realiseerbaar is, kunnen we verdere, ruimere stappen overwegen.

Mijns inziens hebben steden vandaag al een hele reeks mogelijkheden om het verkeer in de binnenstad en langs drukke invalswegen te verminderen, door de stad minder aantrekkelijk te maken voor de wagen en het doorgaand verkeer te ontmoedigen. Ik ben ervan overtuigd dat we daarvoor geen specifieke regelgeving nodig hebben.

We hebben die studie. We kunnen daaruit enkele zaken afleiden. U zegt dat het ook een oplossing is voor het fijn stof, maar dat wil ik ten stelligste ontkennen. Het gaat enkel over een effect op NO₂ en koolstofelementjes, want het effect op het fijn stof is verwaarloosbaar. Laat ons het proefproject in de Antwerpse haven afwachten. Met de combinatie van die twee, rekening houdend met de resultaten en de praktische haalbaarheid qua handhaving, kunnen we kijken of we een stap verder kunnen gaan.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, u trekt de verkeerde conclusies uit uw Duits bezoek. Johannes Remmel heeft mij die problemen ook uitgelegd. Het komt erop neer dat de regionale overheid werk kan maken van de lage-emissiezones, maar de handhaving zit lokaal. Lokaal – met mijn excuses voor de christendemocraten hier aanwezig – is er een CDU-meerderheid en die staat onvoldoende achter de lage-emissiezones. Het resultaat is dat er lokaal geen handhavingsbeleid is.

Wat de meer sociale dimensie betreft en het aanmoedigen van het vergroenen van het wagenpark: dat is een federale maatregel. De federale regering, opnieuw CDU, – mijn excuses, maar dat is de realiteit – heeft de fiscale stimuli om dat wagenpark te vergroenen verminderd of zelfs stopgezet. Er is dus geen coherent beleid om die milieuzones maximaal te laten renderen. Dat is het grote probleem in Nordrhein-Westfalen. Eigenlijk zou u de les moeten trekken dat we dat kunnen invoeren in Vlaanderen, maar dat er een transversaal beleid nodig is om die milieuzones te laten renderen.

Voor de discussie over fijn stof en NO_x, kijk ik nog even in het rapport. Voor Antwerpen 2015 zou het verschil in concentratie van PM₁₀ gaan tot min 3 procent. Het is inderdaad telkens een lokale concentratie. PM_{2,5} zou tot 5 procent dalen. Elementaire koolstof, de meest schadelijke fractie van fijn stof, zou dalen tot 21 procent. Voor Leuven en Mechelen 2015 zou PM₁₀ dalen tot 3 procent, PM_{2,5} tot 4 procent en NO₂ tot 5 procent. Fijn stof en NO_x zijn dus vergelijkbaar.

Ik heb ook de cijfers gezien in Duitsland. Daar was de kritiek net het omgekeerde van wat u zegt. Daar zag men in de metingen in de hotspots, waar de lage-emissiezones zich bevinden,

een duidelijke daling in concentraties van fijn stof, maar voor NO_x zat het nog niet helemaal goed. Dat is het omgekeerde van wat u stelt te verwachten van de lage-emissiezones. Het belangrijkste dat we hieruit moeten concluderen is dat we erop vooruitgaan voor de meest schadelijke fractie van fijn stof als we die lage-emissiezones invoeren.

Ik heb net even het cijfer opgezocht voor Berlijn, waar ook een lage-emissiezone werd ingevoerd. Die zijn in Duitsland stelselmatig ingevoerd. Per jaar verwacht men daar dat 144 doden worden vermeden dankzij die lage-emissiezones. U doet daar lacherig over, maar dat zijn officiële studies. Ik weet dat er heel wat wetenschappelijke discussie is over de berekeningsmethode en dergelijke, maar het blijkt duidelijk een effect te hebben.

Tot slot, in het verlengde van de vraag van mevrouw Eerlingen, vraag ik me af in welke mate de steden worden betrokken. Ik heb gehoord van een collega van u, voorzitter, dat onlangs in de Antwerpse gemeenteraad werd verklaard dat het Antwerps stadsbestuur van niets wist. Het stadsbestuur heeft zelf een studie, maar van deze studie wist het niets en evenmin van een proefproject. Minister, ik roep u op, constructief, om te overleggen met zowel Antwerpen als Mechelen en Leuven.

Mevrouw Tine Eerlingen: Als ik het goed heb begrepen, is er enkel in Antwerpen een proefproject gepland. Wordt eventueel overwogen om dat ook in Gent en Leuven te doen? U zei ook dat er nog andere maatregelen kunnen worden genomen om de uitstoot te verminderen. Men kan ook emissiearme zones creëren door doorgaand verkeer onmogelijk te maken. In Leuven is dat al grotendeels het geval. Maar daardoor stimuleert men weer ander verkeer, want mensen maken dan grote omwegen om toch door de stad te kunnen rijden. Ik ben dus niet zeker of dat een goede maatregel is. Zijn er geen andere oplossingen?

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, u zegt dat ik de verkeerde conclusies trek uit wat u in Düsseldorf hebt opgestoken. Ik denk dat ik dat wel doe. Ik zeg dat de invoering een coherent beleid moet mogelijk maken.

De heer Hermes Sanctorum: U moet dus wel die invoering realiseren.

Minister Joke Schauvliege: Wij zijn daarmee bezig. Duitsland realiseerde de invoering, maar het werkt niet in de praktijk. Dat wil ik vermijden. Ik wil dat alles goed werkt. Ik trek dus de goede conclusies uit wat in Duitsland fout is gelopen.

Wat de betrokkenheid van de steden betreft: ik denk dat de verwarring in Antwerpen een gevolg is van het feit dat alles via het havenbedrijf is gelopen. Het havengebied is een hotspotzone. In het actieplan is dat proefproject met een lage-emissiezone opgenomen. Wellicht zorgde dat voor de verwarring. De afgelopen maanden zijn gesprekken gevoerd met de bevoegde schepen van de stad Antwerpen, dus de stad is erbij betrokken. Met andere steden is vooralsnog geen proefproject gepland. Wel weet ik dat de stad Gent ermee bezig is. Een stad kan zelf, op basis van de eigen bevoegdheden, al heel wat doen. Onze ervaring met autoluwe steden sterkt onze overtuiging dat de gevolgen voor de luchtkwaliteit niet navenant zijn.

Wij moeten dat goed onderzoeken. Ondanks het autoluw maken van de stad blijven mensen met de auto hun weg naar en in de stad zoeken. Er is een goede handhaving en een goed aanbod van alternatieven nodig, zoals meer fietspaden en een goed openbaar vervoer. Het is een complex verhaal. Wij zijn van start gegaan met een studie. Daaruit blijkt dat er een effect is op de uitstoot van NO_x en elementaire koolstofdeeltjes, die toch de belangrijkste elementen zijn. Op basis daarvan wordt het proefproject in Antwerpen uitgebouwd. Als dat een succes is, zowel wat de uitvoering als de handhaving betreft, dan kunnen wij dat experiment uitbreiden.

Ik heb in mijn antwoord ook willen aantonen dat Vlaanderen weliswaar nog niet heel strikte voorwaarden oplegt, maar dat dit geen beletsel is voor de steden om zelf van de zaak werk te

maken en nog meer zones autovrij te maken. De steden moeten niet wachten op de lage-emissiezones van Vlaanderen. Dat kunnen zij zelf perfect, en onafhankelijk van wat wij doen.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, u gaat met de stad Antwerpen het engagement aan om een proefproject uit te werken. En u bent bereid om dat project uit te breiden naar heel Vlaanderen. Met dat antwoord ben ik tevreden. Maar u moet het dan ook effectief doen. Het verontruste me toch dat die studie een tijdje blijft liggen. Plots wordt dan gezegd dat er een proefproject komt. Ik hoop dat u dus oprecht achter het doel staat om lage-emissiezones te creëren. Dat is geen mirakeloplossing, en ik zal dat ook nooit beweren. Maar het maakt deel uit van een globaal beleid om de uitstoot van fijn stof en elementaire koolstofdeeltjes te verminderen.

Wat Leuven-Mechelen betreft, weet ik niet in welke mate men bij de berekeningen heeft rekening gehouden met de verkeerssituatie in Leuven. Leuven gaat naar mijn gevoel al erg ver: een vermindering van elementaire koolstofdeeltjes met 32 procent in 2015. Dat is niet mis. Minister, maak er werk van.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de afbraak van de site van de paardenrenbaan in Groenendaal
- 2493 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, en tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de stand van zaken met betrekking tot de site van de paardenrenbaan en aangelanden in Groenendaal
- 2506 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, minister, collega's, vooreerst wil ik de commissievoorzitter bedanken dat hij deze vraag alsnog ontvankelijk heeft verklaard. Voor Vlaams-Brabant is dit toch een heel belangrijk dossier, met grote historische waarde. De renbaan van Groenendaal dateert uit 1889 en werd opgericht door koning Leopold II. De site is 40 hectare groot. Met onder meer een tribune, het koninklijk paviljoen, de manege en de stallen was het ooit het centrum van de paardensport. De paardenrenbaan van Groenendaal werd zelfs de mooiste van Europa genoemd, met een uniek rechte lijn van 1600 meter. Tot in 1995 werd er aan paardensport gedaan.

Het ANB (Agentschap voor Natuur en Bos) wil de gebouwen, waaronder de tribune, de renbaan en de manege laten slopen. Hoewel de tribune een unieke constructie is van de Belgische betonpionier André Paduart, zou die volgens de erfgoedadviseurs van de Vlaamse overheid geen enkele waarde meer hebben. Nochtans is de tribune opgenomen in het referentiewerk 'Repertorium van de architectuur in België'. Daarin wordt de opmerkelijke constructie, met zijn specifieke karakter van de dunne betonschalen, van de Belgische ingenieur André Paduart uit de vorige eeuw, zeer goed omschreven.

Tegenstanders van deze afbraakplannen zijn de gemeente Hoeilaart en de recreatieve site Groenendaal, een vzw die bestaat uit verschillende paardensportorganisaties zoals de Vlaamse Confederatie van het Paard en de Vlaamse Liga Paardensport. Ook lokale wandel- en paardenliefhebbers zijn tegen de afbraak. Ze zijn in het verweer gekomen tegen de afbraakplannen en zijn eerder voorstander van een reconversieplan.

De site zou een recreatieve en toeristische topper kunnen worden, met een plaats voor de natuur en een plaats voor de paardensport. De Vlaamse overheid wil er echter blijkbaar niet van weten en wil toch doorgaan met de afbraakplannen.

Eind 2009 werd de sloopvergunning bemachtigd. Het gemeentebestuur van Hoeilaart is toen tegen die vergunning in beroep gegaan. De nieuwe Vlaamse Raad voor Vergunningsbetwistingen moet zich daarover buigen. Op 4 mei 2010 werd bij een tussenarrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, op vraag van de advocaat van het Vlaamse Gewest, beslist dat de afbraakwerken niet zouden aanvangen totdat de Raad voor Vergunningsbetwistingen een uitspraak gedaan heeft.

Minister, het ANB en uzelf wilden blijkbaar niet wachten op een uitspraak. Er werd een veiligheidsrapport opgemaakt, waaruit bleek dat de site onveilig zou zijn. Er werd beslist om tot afbraak over te gaan.

's Avonds laat op 8 juni 2011 werd een fax verstuurd naar de advocaat van de gemeente met de mededeling dat de afbraak de volgende dag zou starten, op basis van dat zogenaamde veiligheidsrapport. Ook hier werd de regel dat men ten minste acht dagen voor de aanvatting van de werkzaamheden het college van burgemeester en schepenen op de hoogte moet brengen, naast zich neergelegd. De burgemeester heeft de sloop laten stopzetten omdat een verkeers- en signalisatieplan ontbrak. Ondertussen heeft de burgemeester in samenwerking met de politie van de Druivenstreek een brief verstuurd naar het ANB met een aantal voorstellen tot beveiliging van deze site. Het gaat om een aantal eenvoudige voorstellen en kleine ingrepen om de site ontoegankelijk te maken en te beveiligen. Zoals u weet, heeft er op de site onlangs nog een rave party plaatsgevonden.

Minister, waarom weigert u te wachten op een uitspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen? Welk belang heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen voor de Vlaamse overheid, wanneer u het vonnis van deze raad probeert te omzeilen? Waarom bent u niet consequent met het tussenarrest van 4 mei 2010 en verzorgt u niet de algemene veiligheid op de site totdat er een uitspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen is?

Wat houdt het zogenaamde veiligheidsrapport in? Wie heeft het opgemaakt? Is de Vlaamse overheid van plan deze site extra te beveiligen en ontoegankelijk te maken? Hoe staat u tegenover de voorstellen van de burgemeester van Hoeilaart om de site extra te beveiligen?

Waarom werd het college van burgemeester en schepenen van Hoeilaart niet ten minste acht dagen voor het aanvangen van de werkzaamheden op de hoogte gebracht van de aanvang van afbraak door de Vlaamse overheid? Waarom werd aan die verplichting verzaakt?

Er werd een gsm-mast van 40 meter hoog naast een van de gebouwen op de site geïnstalleerd. Welke veiligheidsmaatregelen zult u daar treffen?

Mevrouw Patricia De Waele: Ook ik ben tevreden dat mijn vraag alsnog ontvankelijk werd verklaard. Het is niet de eerste keer dat er vragen worden gesteld over de toekomst van de renbaansite in Groenendaal. Het is niet evident om een klaar antwoord te krijgen, aangezien verschillende ministers betrokken zijn bij dat dossier. Gezien de grote noodzaak van de renbaansite in Groenendaal, zal de LDD-fractie er aandacht aan blijven schenken.

De renbaansite van Groenendaal is de enige renbaansite die Vlaanderen nog rijk is. De site ligt er vandaag vervallen bij. De terreinen en gebouwen worden beheerd door het ANB. Er bestaat een discussie of de mooie tribune en stallen mogen worden afgebroken. Ook de gemeente Hoeilaart tekende protest aan tegen een mogelijke afbraak. De Raad voor Vergunningsbetwistingen heeft nog geen uitspraak gedaan over de toekomst van de renbaansite. Toch is recent met de sloopwerken gestart, zo blijkt uit een persartikel van 8 juni laatstleden. Door toch de sloopwerken aan te vangen, terwijl er nog een procedure voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen loopt, kan men zich niet van de indruk ontdoen dat ANB

hier de rol van eigen rechter speelt. Evenzeer ondernemen ze daarmee een onomkeerbare actie.

Minister, was u op de hoogte van de intentie van het ANB om te starten met de afbraak van de gebouwen van de renbaan in Groenendaal? Zo ja, waarom liet u begaan, gezien de lopende procedure bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen? Minister, mijn vraag was ook gericht aan minister Muylers. Vandaar dat een aantal vragen ook door hem hadden kunnen worden beantwoord.

Hoe kan het dat het ANB, zonder de uitspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen af te wachten, begint met deze afbraakwerken? Wat gebeurt er als de Raad voor Vergunningsbetwistingen de afbraak verbiedt? Wie is dan verantwoordelijk voor de onherstelbare schade aan historische gebouwen?

Hebt u al onderzocht of er een oplossing bestaat om de tribune en paardenstallen alsnog een toekomstige functie te geven? Is daarover overlegd met andere bevoegde ministers?

Wat is de stand van zaken in verband met dit dossier? Wat voor toekomst is er weggelegd voor de renbaansite? Zijn er al aanvragen tot herbestemming van dit gebied ingediend?

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Ik wil mijn verwondering uitspreken over deze vraag. Wij hebben vorige week in de plenaire vergadering kamerbreed een resolutie goedgekeurd waarbij aan de drie gewesten waar het Zoniënwoud gelegen is – en voor ons is dat natuurlijk in de eerste plaats het Vlaamse Gewest – wordt gevraagd om bij de UNESCO het Zoniënwoud voor te dragen voor opname in de lijst van het werelderfgoed. Op het moment dat er een unieke kans is om het Zoniënwoud te versterken, weert men zich voor de instandhouding van een renbaan die gelegen is in het hartje van het Zoniënwoud. Dat lijkt mij tegenstrijdig. Nochtans hebben Open Vld en LDD deze resolutie mee goedgekeurd. Waarvoor uiteraard onze dank.

Ik heb bij een vorige gelegenheid ons standpunt daarover duidelijk gemaakt. Wij moeten onderstrepen dat op grond van de ruimtelijke ordening de bestemming daar bosgebied is. Om die reden is het standpunt van Stedenbouw altijd geweest dat er weinig of niets mogelijk is op die site. Historisch gezien kon er rensport mogelijk zijn. Maar nieuwe vormen van actieve recreatie en uitbating van het gebouwencomplex zullen steeds botsen op de ruimtelijke bestemming. Dat is zo klaar als pompwater.

Daarnaast moeten we er toch rekening mee houden dat de terreinen van de renbaan een onderdeel zijn van Natura 2000, van het Vlaams Ecologisch Netwerk, van het beschermd landschap Zoniënwoud enzovoort. Dan wil ik nog abstractie maken van de vaststelling en het feit dat de renbaan en de rensport in de zuidrand van Brussel altijd een Franstalig bastion zijn geweest.

Ik vrees dat het ontwikkelen van een toeristisch-recreatief project op die baan ook zeer zware financiële implicaties zal hebben. Ik hoor dat een volledige renovatie van de gebouwen al gemakkelijk 15 miljoen euro zou kosten. Indien dat ook allemaal bereikbaar moet zijn voor de auto, kijk je tegen een nog grotere investering op. Dan moet je bijna een op- en afrittencomplex op de ring rond Brussel aanleggen, zeker als je rekening moet houden met de verplichtingen die daarop rusten. Als ik me goed heb laten informeren, zou dit gemakkelijk ook nog eens 15 miljoen euro kosten. Dan heb je nog maar eens problemen met vergunningen. Dit wordt dus een zeer groot probleem. Bovendien kan er op een boogscheut daarvandaan, aan het station van Groenendaal en de oefenrenbaan, heel gemakkelijk een toeristisch-recreatief project worden verwezenlijkt dat perfect past in de intergewestelijke structuurvisie voor het Zoniënwoud die de gewesten samen hebben uitgetekend en waarvan de Vlaamse overheid al een aantal elementen op tafel of in uitvoering heeft, onder andere een bed and breakfast. Deze structuurvisie is trouwens mee uitgetekend door de paardensector.

Mevrouw Dewaele, ik snap dus niet zo goed waarom u zich aan dit project vastklampt. Ons standpunt is duidelijk: laat ons de groene gordel in de Vlaamse Rand rond Brussel zo mogelijk versterken en laat ons die groene gordel niet ontmantelen.

Minister, er is ook de veiligheidssituatie. Dat is een pertinente vraag. Blijkbaar is er een probleem met de veiligheid. Het voorbije weekend was er daar een illegale fuif of zoiets. De politie heeft moeten ingrijpen. Als er een acuut gevaar zou zijn, moet er iets gedaan worden aan de veiligheid.

Hoe zit het met de procedure bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen? Hebben wij er zicht op hoever het dossier daar staat? Wanneer kunnen wij daar een uitspraak verwachten?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, ik ben opgegroeid in de Brusselse schaduw van het Zoniënwoud. Ik volg dus alles wat te maken heeft met het beleid met betrekking tot dat woud goed op.

Ik ben het eens met een aantal opmerkingen van de heer Demesmaeker. Niet alles is compatibel. In de resolutie die we vorige week kamerbreed hebben gesteund, staan een aantal heel belangrijke zaken. De tekst legt sterk de nadruk op het zeer waardevolle natuurlijke element van het Zoniënwoud. We hebben dit vorige week goedgekeurd. Ik vraag me af hoe we dit kunnen laten sporen met de vragen die hier vandaag zijn gesteld en met de stellingen die hier vandaag zijn ingenomen. Ik vind dit in elk geval enigszins vreemd. Ik vraag me af of hier geen tegenspraak in schuilt. Vorige week hebben we unaniem een voorstel van resolutie goedgekeurd. Nu worden heel andere stellingen ingenomen.

De heer Demesmaeker heeft erop gewezen dat op een boogscheut van de renbaan de vallei van Groenendaal en de oude priorij van Groenendaal gelegen is. De structuurvisie voor het Zoniënwoud, die door de drie gewesten is goedgekeurd, voorziet in zeven toegangspoorten voor het woud. Dat betekent dat de priorij van Groenendaal een van de zeven plekken is waar we de toegang tot het woud trachten te concentreren. We zullen de mensen naar die plek leiden. Er zal speelgelegenheid voor de kinderen zijn. Er zal een recreatieruimte en horeca zijn. Dat zal allemaal worden gebouwd. De planning ligt vast.

Het lijkt me dan ook weinig zinvol op een paar honderden meters afstand een tweede drukke plek te creëren. Het Zoniënwoud is immers een waardevol bosgebied. Het is kiezen of delen. We kunnen niet tegelijkertijd een renbaan ontwikkelen die veel volk zou lokken en een toegangspoort creëren die in de structuurvisie op het Zoniënwoud is opgenomen. De toegangspoort in de priorij van Groenendaal lijkt me ruimschoots voldoende. Een bijkomende grote recreatieve activiteit, zoals de gesuggereerde aanpak van de renbaan, kunnen we missen als kiespijn.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, ik zal eerst even de geschiedenis van het dossier overlopen. Dit sluit enigszins aan bij de woorden van de heren Demesmaeker en Delva. Er zijn, naast de renbaan in Groenendaal, nog enkele andere actieve renbaansites. Er is Waregem en er zijn de sites van Oostende en Sterrebeek. Beide renbaansites worden al sinds lange tijd privaat geëxploiteerd.

In tegenstelling tot de renbaan van Groenendaal zijn deze sites in stedenbouwkundige zin perfect gelegen. Dat is een groot verschil. Ze liggen in recreatiegebied en ze zijn goed ontsloten. Ze hebben, met andere woorden, alles mee om een florerende rensport te huisvesten. Desondanks zijn de uitbaters tot een reconversie van beide sites overgegaan. De reden is bekend. De paardenwedrennen blijken als activiteit niet voldoende rendabel te zijn.

De Vlaamse overheid heeft een visie op het beheer en de ontwikkeling van de site van Groenendaal ontwikkeld. Die visie heeft niet enkel betrekking op de terreinen van de renbaan, maar ook op de terreinen in de ruime omgeving.

Reeds tijdens de vorige legislatuur is, onder meer op vraag van de gemeente Hoeilaart, een interdisciplinaire werkgroep over de toekomst van de renbaansite opgericht. De conclusie van de werkgroep, die steeds in aanwezigheid van de burgemeester heeft vergaderd, is dat om een vijftal redenen geen commerciële of toeristische functie aan de gebouwen kan worden gegeven.

De werkgroep heeft besloten dat de enige logische toekomst van de site erin bestaat de ruimtelijke bestemming, vastgelegd in het algemeen plan van aanleg van de gemeente (APA) Hoeilaart, te realiseren. De renbaan van Groenendaal is immers zonevremd. Volgens het gewestplan en volgens het APA van de gemeente Hoeilaart is de gemeente in een gebied met de ruimtelijke bestemming bosgebied gelegen. Bovendien gaat het niet enkel om de ruimtelijke ordening. Voor de renbaan van Groenendaal gelden nog talrijke andere beschermingen. De renbaan is gelegen in een beschermd landschap, in het Vlaams Ecologisch Netwerk en in een Habitatrichtlijngebied en maakt deel uit van het beschermd Europees netwerk Natura 2000. Daarnaast gelden voor de omgeving, het Zoniënwoud, uiteraard ook alle beschermingsmaatregelen waarin de bos- en natuurregeling voorziet.

Er is, naast het overleg over de toekomst van de site zelf, ook overleg gevoerd met de vzw Recreatieve Site Groenendaal. De paardensector, waar we deze vzw toe rekenen, heeft mee zijn schouders gezet onder een actieve ontwikkeling van een recreatief onthaal op de oefenrenbaan van Groenendaal. We komen die afspraken met de paardensector minutieus na.

Het is de bedoeling nog dit jaar een gedeelte van de voormalige oefenrenbaan opnieuw toegankelijk te maken voor ruiters. Hierdoor zal opnieuw een paard in Groenendaal kunnen galopperen. Bovendien hebben onze diensten een dossier voorbereid om van een van de best toegankelijke gebouwen op de oefenrenbaan een bed and breakfast met een specifiek aanbod voor ruiters, inclusief stallen voor overnachtingen, te maken. Dit dossier bevindt zich momenteel op mijn kabinet. De beslissing over de aanbesteding zal op korte termijn worden genomen.

Tijdens het overleg is snel gebleken dat de gebouwen van de grote renbaan nog weinig mogelijkheden bieden. De site van de oefenrenbaan is de perfecte uitvalsbasis voor diverse tochten en routes. De vzw Recreatieve Site Groenendaal heeft een aantal wervende ideeën gelanceerd, waaronder een paardenroute met de naam 'Schuman-route'.

Tot slot moet ik nog de chronologie verduidelijken. Mevrouw De Vroe heeft terecht gesteld dat de site de voorbije vijftien jaar volledig is verloederd. In haar schriftelijke vraagstelling insinueert ze dat dit een gevolg zou zijn van de beslissing tot sloop. De realiteit is evenwel dat de uitbater van de renbaan, de vzw SRE, ongeveer vijftien jaar geleden in vereffening is gegaan. De uitbating was op dat ogenblik niet langer rendabel. Het verval van de hele site is hier een rechtstreeks gevolg van.

De Vlaamse overheid is acht jaar geleden eigenaar geworden van de site. Het klopt echter niet dat we al die tijd niets hebben ondernomen om de site te beveiligen. Er rustte op de renbaan nog een gebruiksrecht van de vzw SRE. Pas relatief recent, op 1 januari 2009, is het huurcontract van de vzw SRE afgelopen. Sindsdien kan het Vlaamse Gewest volledig over de site beschikken. Nog voor die datum was er al een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning ingediend. Die vergunning werd uiteindelijk eind 2009 verstrekt. Dat de procedure voor die sloopvergunning zo lang aansleept, is dus het gevolg van het uitblijven van het advies van de gemeente Hoeilaart.

Mevrouw De Waele, we waren op de hoogte van de lopende procedure voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen, maar ook van het dwingend advies dat werd uitgebracht door de veiligheidscoördinator. We hebben gemeend dat niet naast ons neer te kunnen leggen. We voegen er ook aan toe dat de historische waarde van de aanwezige gebouwen uitgebreid werd onderzocht door de diensten van Onroerend Erfgoed. Op basis van hun rapport werd besloten om niet te raken aan de gebouwen met historische waarde, namelijk de koninklijke loge en

het zogenaamde 'bookmakerslokaal'. Voor de beide gebouwen is noch een sloopvergunning gevraagd, noch verkregen. Zij werden dus ontzien bij de werken. De diensten van de diverse ministers zijn bij dat overleg betrokken. Collega's hebben een gelijkaardig antwoord gegeven op parlementaire vragen over de site. Iedereen zit dus op die lijn, ook de minister-president.

Wat is de stand van zaken? De burgemeester van Hoeilaart heeft de sloopwerken stilgelegd. De gemeente Hoeilaart heeft een kort geding aangespannen tegen het Vlaamse Gewest. Welke toekomst voor de site is weggelegd, heb ik daarnet al geschetst: de realisatie van de ruimtelijke bestemming die in de geldende plannen van aanleg is vastgelegd. In het verleden is er nooit een formele aanvraag tot herbestemming van dit gebied ingediend, in die zin zoals bedoeld in de wetgeving met betrekking tot de ruimtelijke ordening. Informeel, onder meer in de werkgroepen, heeft de gemeente echter uiteraard wel gepolst naar mogelijkheden voor andere realisaties.

Mevrouw De Vroe, ik kom tot uw vragen. De pleidooien voor de raad werden gehouden in mei 2010. Toen is meegedeeld dat een uitspraak kon worden verwacht tegen september 2010. In die context is het ANB er inderdaad mee akkoord gegaan de vergunning voorlopig niet uit te voeren. Het agentschap heeft gewacht tot 9 juni 2011, dus een hele tijd. Het had de intentie nog langer te wachten, maar zoals u weet, hebben we te maken gekregen met het advies van de veiligheidscoördinator dat tot de onmiddellijke afbraak verplichtte. De Vlaamse overheid heeft dus absoluut geen arrest omzeild. De werkelijke redenen voor de genomen maatregelen hebben uitsluitend te maken met de veiligheidssituatie op de site.

Het advies van de veiligheidscoördinator is opgemaakt door OBIS Coördinatoren, dus niet door de Vlaamse overheid zelf. Dat kan immers niet. Dat moet een onafhankelijke instantie zijn. In het advies wordt een analyse gemaakt van de aanwezige risico's en vastgesteld dat die zeer reëel en groot zijn. Ik citeer: "De graad van ernst is zo groot dat er bij bedelving dodelijke slachtoffers kunnen vallen. (...) De trappen en bordessen van de verschillende gebouwen zijn niet meer te betreden, wegens instortingsgevaar." De conclusie luidde: "De afbraak van de desbetreffende gebouwen kan dan ook niet meer verder uitgesteld worden! Dit is de enige mogelijkheid om deze zeer ernstige, levensgevaarlijke situatie ongedaan te maken."

Minder dan één week na de beslissing van de burgemeester om de werken stil te leggen, heeft daar een illegaal feestje plaatsgevonden. Dat weet u. Daar is ook al naar verwezen. Het is onmogelijk om een dergelijk terrein, dat zo uitgestrekt is en langs alle kanten te benaderen valt, zo te beveiligen dat er geen enkel risico meer is dat iemand op de site komt. Conform de bepalingen in de stedenbouwkundige vergunning werd op 22 januari 2010 aan de gemeente Hoeilaart gemeld dat de werf zou worden opgestart. De gemeente werd dus wel degelijk acht dagen vooraf op de hoogte gebracht. Als gevolg van de procedure bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen werd de werf geschorst, maar de Vlaamse Codex bepaalt niet dat alle partijen bij het einde van een schorsing opnieuw zouden moeten worden gewaarschuwd.

De zendmast waarnaar u verwijst, werd geplaatst door Proximus. Het ANB heeft recent bij Proximus geïnformeerd naar hun zienswijze met betrekking tot deze constructie. Wat de vergunning zelf betreft, zijn wij immers niet betrokken. Het agentschap wacht nu op het antwoord van Proximus.

Ik denk dat ik hiermee ook op de bijkomende vragen heb geantwoord.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Eerst wil ik even reageren op die leden die erop hebben gewezen dat wij mee het voorstel van resolutie over het Zoniënwoud hebben goedgekeurd. Uiteraard hebben we dat gedaan. Uiteraard hebben wij ook een hart voor de natuur. Daarom hebben we dat mee goedgekeurd.

Ongeveer een zestal maanden geleden heb ik, naar aanleiding van een voorstel van resolutie dat mevrouw De Waele en ikzelf hadden voorgelegd aan de commissie Landbouw, alle collega's uitgenodigd een bezoek te brengen aan de site van Groenendaal. Ik heb dat gedaan om te proberen samen te bekijken welke de oplossingen zijn, om te proberen de geschilpunten weg te werken die er momenteel zijn tussen de Vlaamse overheid en de gemeente Hoeilaart. Ik heb toen moeten vaststellen dat er maar drie leden aanwezig waren. Het leek er inderdaad op dat men niet geïnteresseerd was in die site. Die lage opkomst vond ik toch heel jammer, zeker omdat de meerderheid nu een aantal redeneringen geeft die ik toen ook heb gehoord. Zo wordt verwezen naar het op- en afrittencomplex, naar de renovatie van het gebouw enzovoort, enzovoort. Het was leuk geweest als we daar toen op een rustige manier over hadden kunnen spreken, ook in aanwezigheid van de burgemeester van Hoeilaart.

We willen daar een toeristische en recreatieve site, met uiteraard een plaats voor de natuur. Dat wil ik benadrukken. Dat is trouwens ook de wil van de gemeente Hoeilaart. Ik betreur dat er volgens mijn informatie nooit een constructief overleg is geweest met de gemeente Hoeilaart, wel met de vzw, waarin ook de burgemeester is vertegenwoordigd, maar niet met Hoeilaart. Dat vind ik jammer. Samenwerken en samen naar een oplossing zoeken is altijd beter dan de dag voordien in het geniep een fax sturen met de melding dat de werken de dag nadien al worden aangevat. Dat is geen manier van doen.

Wat de veiligheid van de site betreft: we hebben op de VRT gezien dat er een rave party is gehouden. U zegt dat het huurcontract is afgelopen in januari 2009. Nu zijn we al enkele jaren verder. Er is prachtige natuur in dat gebied, maar het is jammer om te zien hoe het achteruitgaat. Minister, u moet zo gauw mogelijk maatregelen nemen om het te beveiligen. Het gaat ook om kleine maatregelen, die u al lang had kunnen nemen. U zegt dat het onmogelijk is om heel de site af te sluiten. Maar het gaat ook om kleine zaken zoals het glas dat daar ligt. Als dat al eens zou worden opgeruimd, dat zou een goede zaak zijn.

Wat de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het veiligheidsrapport betreft, haalt u aan dat u niet anders kon dan actie te ondernemen, omdat de veiligheid niet toeliet het nog langer te laten staan. Dat is jammer. De uitspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen zou vorig jaar al gevallen zijn. We zijn nu bijna een jaar later. Het is duidelijk dat dit niet naar behoren werkt, en ook niet zoals de Vlaamse overheid verwacht.

Het is jammer dat er op die manier is te werk gegaan. Minister, ik hoop dat u alsnog constructief overlegt, eventueel in aanwezigheid van uw collega's, want het dossier behoort niet enkel tot uw bevoegdheden – ik denk aan het op- en afrittencomplex, de ruimtelijke ordening enzovoort –, met de gemeente Hoeilaart en dat u het engagement aangaat om de verschilpunten die er nog zijn, weg te werken en goed samen te werken.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik ben bedroefd door uw antwoord. Ik betreur dat er zo weinig interesse is om de renbaansite in Groenendaal alsnog in stand te houden, indien niet op korte termijn, dan toch ten minste om te zorgen dat alle deuren naar de toekomst open blijven. Het bevestigt wat ik vermoedde: dat er een totale politieke onwil bestaat bij de meerderheidspartijen om de renbaansite van Groenendaal nieuw leven in te blazen.

De problematiek van de renbaansport is niet onbekend, noch bij de ministers, noch bij de parlementsleden. Het is niet alleen tijdens deze legislatuur dat erover wordt gepraat, er wordt al gedurende verschillende legislaturen over de crisis in de paardenrensport gepraat. Minister, er zijn volgens u nog andere renbanen. Dat klopt, maar die van Groenendaal is de enige die op Vlaams grondgebied ligt, en waar ook de Vlaamse overheid eigenaar van is.

Minister, daar knelt het schoentje, dat is de kern van de hele discussie. Daarom kan alleen Vlaanderen zorgen dat de paardenrensport uit het slop wordt gehaald. U zegt dat de uitbaters van Sterrebeek, Oostende en Waregem niet verder geïnteresseerd zouden zijn omdat het niet

rendabel is. Minister, zult u de organisatoren dwingen koersen te organiseren zonder dat er een vergunning is? Hoe zult u remediëren aan het feit dat het decreet-Denys vandaag niet bestaat en dat er dus geen juridische zekerheden zijn om renkoersen te houden? Minister, zeggen dat organisatoren niet geïnteresseerd zouden zijn vanwege het rendement, is heel kort door de bocht.

Ik betreur ook de houding van de heer Delva en zeker van de heer Demesmaeker, die er nog een *communautair* tintje wil aan geven. Dat past niet in deze commissie, het is naast de kwestie.

Ik heb wel gehoord dat het niet toegestaan zou zijn om nieuwe vormen van uitbating te koppelen aan de renbaansite. Er wordt terecht gezegd: nieuwe vormen. Hier spreken we wel over iets dat meer dan honderd jaar aanwezig is geweest. Het is dus een historisch gegroeide sport.

Ik heb mijn goede collega De Vroe horen zeggen dat ze in het belang van Vlaams-Brabant het dossier wil openhouden. Dat is echter niet alleen in het belang van Vlaams-Brabant, maar vooral en hoofdzakelijk in het belang van alle liefhebbers van de paardensport en al degenen die werkgelegenheid gevonden hebben in de paardensport.

Minister, Groenendaal was de mooiste renbaan in Vlaanderen. We zouden daar fier op moeten zijn. We zouden fier moeten zijn dat wij, in Vlaanderen, over zo'n mooie renbaan beschikken. Mijnheer Demesmaeker, Ik vind het helemaal niet contradictorisch dat een renbaansport aan de rand van het Zoniënwoud verder zou kunnen blijven bestaan.

Er werden hier nog andere criteria aangehaald. De kosten van de renovatie zouden bijvoorbeeld oplopen tot 15 miljoen euro. U mag me het bestek tonen. Ik heb het nog nooit gezien. Het interesseert me zeer. Maar als u me geen bestek kunt tonen, dan moet ik toch besluiten dat u het cijfer uit de mouw schudt. Ik vind dat zeer ongepast. Ook de verkeerssituatie wordt erbij gehaald. Dat probleem is oplosbaar. In het verleden heeft men dat altijd kunnen doen.

Minister, u zegt dat er een zonevreemde situatie is. Het gaat echter wel over een vergunde tribune. Ze werd 27 jaar geleden vergund gebouwd. Ik vraag me dan ook af of er geen oplossing mogelijk is.

U haalt de Habitatrichtlijn aan als argument om te zeggen dat de paardensport er niet meer beoefend zou kunnen worden. Ik zie niet in waarom dat contradictorisch zou zijn met het een of twee keer per week organiseren van een paardensportwedstrijd.

Als ik hoor wat de argumenten van de collega's van de meerderheid en van u zijn, dan kan ik alleen maar besluiten dat er een grote politieke onwil bestaat om er iets aan te doen. De essentie van onze vraag om uitleg was in feite dat we willen weten waarom er met een afbraak wordt gestart terwijl er een procedure loopt voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen. U gaat er wel losjes over. Iedereen is uiteraard voor de veiligheid. Ik ben wel van mening dat er andere maatregelen kunnen worden genomen om de veiligheid te garanderen, zonder dat de procedure voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen overtreden wordt.

Minister, aanpassen is altijd mogelijk en waar een wil is, is een wet!

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mevrouw De Waele, we verschillen duidelijk van mening. We zullen elkaar ook niet kunnen overtuigen. Tot daar aan toe. In tegenstelling tot u ben ik niet bedroefd om het antwoord van de minister. Het stemt me tevreden. Veiligheid gaat voor alles. Als er een acuut probleem is, dan moet dat worden opgelost.

We kennen uw passie voor de paardensport en ik waardeer dat ook. Laat het duidelijk zijn, ook wij zijn vragende partij om op de een of andere manier een oplossing te vinden voor de

paardenrensport in Vlaanderen, maar niet op deze plaats. Zoals de heer Delva heeft gezegd, kan niet alles op die plaats. Ik denk aan de verkeersafwikkeling. Natuurlijk is er altijd een oplossing mogelijk. Als dat echter inhoudt dat er opnieuw grote stukken van de natuur moeten worden opgeofferd, dan gaat dat niet. Er zullen problemen ontstaan op het vlak van de vergunningen enzovoort. Dit is een verloren zaak op die plaats.

We zijn vragende partij om manieren te vinden om de paardensport in Vlaanderen alle kansen te geven, maar, alstublieft, niet daar op die kwetsbare plaats in de zuidrand van Brussel, in het Zoniënwoud.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Een aantal jaren geleden hebben we met de drie gewesten die structuurvisie ondertekend. We moeten consequent blijven bij de aanpak van een bepaalde oplossing voor een bepaald gebied. Zoals de heer Demesmaeker zegt, is het Zoniënwoud een waardevol maar ook kwetsbaar gebied. De drie gewesten hebben een globaal plan van aanpak goedgekeurd. Het is zeer belangrijk dat we die rode draad aanhouden en dat we alles wat we ondernemen in de marge of het hart van het Zoniënwoud kunnen koppelen aan de uitvoering van de structuurvisie, die breed wordt gedragen, niet alleen in Vlaanderen, maar in alle gewesten. Elke keer dat er een ingreep is in Zoniënwoud, zou de eerste leidraad het respecteren van de structuurvisie moeten zijn. We hebben er ons toe geëngageerd en de andere gewesten ook. Ik denk dat we dat engagement moeten nakomen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw De Vroe, mevrouw De Waele, de beslissing is natuurlijk genomen in een werkgroep waarin iedereen vertegenwoordigd is. Daar werd beslist welke richting men uit wil. Dat wordt steeds weer in vraag gesteld. Ik wijs erop dat men ermee is gestart tijdens de vorige legislatuur. Mevrouw De Vroe, ook uw partij was daarbij betrokken. Ik vind het bijzonder eigenaardig dat u nu plots alles in vraag stelt.

Hetzelfde geldt voor u, mevrouw De Waele. Toen de beslissing werd genomen, maakte u ook deel uit van die partij. U kon voldoende invloed uitoefenen op uw eigen partij. *(Opmerkingen van mevrouw Patricia De Waele)*

U zat in het bestuur, u was ondervoorzitter van de partij. *(Opmerkingen van mevrouw Patricia De Waele)*

U had de mogelijkheid om de beslissing mee te sturen. Nu wordt dit blijkbaar heel politiek gespeeld.

Alles is in nauw overleg gebeurd. Als men vanuit de gemeente echt een andere toekomst wil voor de site, dan moet men ook ruimtelijk de verantwoordelijkheid nemen door een beslissing in die zin te nemen. Dat gebeurt niet en dus blijf ik achter de beslissing staan die gezamenlijk door de werkgroep werd genomen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik concludeer dat u niet meer bereid bent om in constructief overleg te gaan en dat u bij uw beslissing blijft. Ik vind dit jammer. Ik ben altijd van mening dat samenwerken en samen tot oplossingen komen, de beste zaak is. Ik betreur dan ook dat u niet meer bereid bent om in overleg te treden met de gemeente Hoeilaart.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik wil me zeker en vast aansluiten bij de woorden van mevrouw De Vroe. Ik wil ook nog afsluiten met het ontkrachten van het volgende: dat in de werkgroepbesprekingen niet alle actoren aanwezig waren bij het overleg.

Misschien, mijnheer Demesmaeker, zullen wij elkaar toch vinden. Ik hoor dat u en uw partij misschien wel een hart zouden hebben voor de renpaardensport – wat u natuurlijk nog moet

bewijzen. Ik wil daarom een alternatief voorstel doen dat zeker en vast gedragen wordt door de sector van de renpaardensport zelf. De oefenpiste van Groenendaal zou helemaal kunnen voldoen om er een geschikte renbaan van te maken. Laten we daarvoor de handen in elkaar slaan, dan zullen we elkaar misschien kunnen vinden en een mooi project realiseren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over geluidsnormen voor bioscopen - 2532 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Voorzitter, minister, collega's, enkele weken geleden keurde de Vlaamse Regering de nieuwe reglementering inzake geluidsnormen voor muziek-evenementen goed. Deze reglementering kwam er na herhaaldelijke rondetafelgesprekken met de verschillende betrokken sectoren. Naast de vraag om te komen tot een duidelijke en evenwichtige geluidsreglementering voor muziek-evenementen, werd in de vergadering van de commissie Leefmilieu van 11 januari 2011, evenals in de plenaire vergadering van 26 januari 2011, de problematiek van hoge geluidsniveaus in bioscopen ter sprake gebracht.

Voor muziekactiviteiten zijn het voornamelijk de hoge gemiddelde geluidsniveaus die aanleiding kunnen geven tot gehoorschade. In bioscopen kan het gemiddelde geluidsniveau ook hoog zijn, maar zijn het de hoge piekgeluiden die aanleiding geven tot acute gehoorschade. Als gevolg van dit fundamentele verschil is het niet mogelijk om beide sectoren te onderwerpen aan eenzelfde regelgeving met betrekking tot geluidsnormen.

Op 11 januari verklaarde u nog dat er voor de bioscoopsector geen aparte regeling zou komen. U achtte het toen eerder nuttig dat de bioscoopsector zelf intern zou proberen om een charter af te sluiten en om maatregelen te nemen. U zou het voorstel dat toen voorlag, daarom voorleggen aan de sector.

Tijdens de plenaire vergadering van 26 januari gaf u aan de bioscoopsector te zullen uitnodigen voor de rondetafelgesprekken om te zien of er al dan niet een aparte normering zou worden uitgewerkt.

Ik had u daarom graag de volgende vragen gesteld, minister. Hebt u intussen reeds overleg gepleegd met de bioscoopsector? Hoe staat de sector tegenover een mogelijke beperking van het maximale geluidsniveau? Welke mogelijke geluidsnormen en mogelijke flankerende maatregelen kwamen er eventueel voort uit deze gesprekken? Zal er voor de bioscoopsector in de toekomst een aparte geluidsregelgeving worden uitgewerkt of zal de sector zichzelf maatregelen opleggen, zoals u eerder suggereerde? Lijkt het u wenselijk om ook voor bioscopen gedifferentieerde maximale geluidsniveaus in te voeren? Welke criteria zouden hiervoor in aanmerking kunnen komen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mevrouw Eerlingen, u weet dat toen ik in januari voorstelde om de geluidsnormen te toetsen bij de sector zelf, we ook vertegenwoordigers van de bioscoopsector hebben uitgenodigd. Ik had dat beloofd naar aanleiding van een vraag om uitleg van de heer Yüksel in deze commissie of in de commissie Cultuur.

Ik heb dat gedaan. Ik heb op 19 januari 2011 de mogelijkheid gehad om de problematiek te bespreken met een vertegenwoordiger van de bioscoopsector, een vertegenwoordiger van de grootste groep in Vlaanderen, Kinopolis. Toen bleek dat men vanuit de bioscoopsector ook bezorgd is over de berichten over gehoorschade naar aanleiding van een bioscoopbezoek en dat men onderzoekt hoe dit moet worden aangepakt.

Een eerste gezamenlijk overleg, een officieel overleg, met vertegenwoordigers van de grootste bioscoopgroepen en de filmdistributeurs, was gepland eind juni, maar door een grote internationale filmbeurs en de aansluitende start van de vakantieperiode, werd het overleg verschoven naar eind augustus. Het werd dus uitgesteld op hun vraag. We willen vanaf de start alle belangrijkste spelers erbij betrekken, vandaar dat het ons goed lijkt dat iedereen aanwezig is. Er werden dus nog geen concrete geluidsnormen of flankerende maatregelen vastgesteld. Wij willen eerst met de sector bekijken hoe het zit.

Wat is de regeling vandaag? Op dit moment geldt het KB van 1977 enkel voor de stukken muziek in de film. Dat klinkt raar, maar het is zo. In overleg met de bioscoopsector zal een regeling in VLAREM moeten worden uitgewerkt voor de volledige film. We willen met de sector bekijken hoe we dit zullen aanpakken. Er is dus nog geen stramien uitgewerkt. We moeten in elk geval streven naar een zo eenvoudig mogelijke regeling, met daarin ook een beperking van het geluid.

U hebt gelijk dat dit een heel andere problematiek is dan die van de muziek, waar we een gemiddelde nemen voor de blootstelling aan geluid. In bioscopen heeft men vooral te maken met heel luide en harde pieken, dat vraagt een andere normering dan we voor muziek hebben opgelegd.

Ook het achtergrondgeluid is er niet. Bij een muziekevenement wordt er meegezongen, geapplaudisseerd en geroepen; in de bioscoop is iedereen stil. Dat is helemaal anders.

We hopen eind augustus samen te komen en dan de elementen te krijgen op basis waarvan we een regelgeving kunnen uitwerken. Hier en nu is dat door omstandigheden, een beetje buiten onze wil, nog niet echt concreet, maar uitstel is zeker geen afstel.

Mevrouw Tine Eerlingen: Dank u, minister. Ik vind het jammer dat er nog geen normering is vastgelegd, samen met de muziekevenementen. Ik hoop dat het zeer binnenkort gebeurt. Het is belangrijk dat er ook daar aandacht is voor gehoorschade. Het zijn inderdaad vooral problemen met de actiescènes, explosies en dergelijke, en niet zozeer met de muziek.

U verwijst naar VLAREM. Blijkbaar wilt u echt een normering vastleggen. Hebt u al een timing of wacht u af wat dat overleg brengt? Het lijkt me wenselijk dat er een normering komt en niet enkel een intern charter.

Minister Joke Schauvliege: Ik zou graag naar een eenvoudige regelgeving gaan. U weet dat de geluidsnorm voor muziek start op 1 januari 2012, met een overgangsjaar, waarin niet echt wordt bestraft. Vanaf 1 januari 2013 wordt er wel opgetreden. Het lijkt me logisch dat we na het overleg van 1 augustus werken aan een regeling die gelijkaardig kan worden ingevoerd, desnoods op 1 januari 2013 of ook op 1 januari 2012, met een overgangsjaar. Ik zou graag hebben dat dat parallel kan lopen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het bouwverbod nabij hoogspanningslijnen - 2586 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister, op 9 februari 2011 weigerde het college van burgemeester en schepenen van Kortrijk voor een tweede maal de aflevering van een verkavelingsvergunning voor een woonzone in Kortrijk. Het college beroept zich onder meer op een bepaling uit het ruimtelijk structuurplan Kortrijk, namelijk dat voor woonontwikkelingsgebieden in de nabijheid van een hoogspanningslijn een bebouwingsafstand

van 35 meter gehanteerd moet worden. Dat vindt dan weer zijn oorsprong in de bestaande richtlijnen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap afdeling Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu & Gezondheid inzake blootstelling aan straling van hoogspanningslijnen.

Recent werd ook het aangetekende beroep bij de deputatie van West-Vlaanderen ontvankelijk maar ongegrond verklaard. De deputatie volgt hierbij de beslissingsgrond van het college van burgemeester en schepenen en voegt hieraan een verwijzing toe naar uw antwoord op een schriftelijke vraag van mevrouw Taeldeman van 28 januari 2010, waarin u pleit voor de toepassing van het voorzorgsprincipe in stralingsdossiers.

De beslissing van het college van burgemeester en schepenen en de deputatie is alvast een primeur in Vlaanderen. In een reactie in De Standaard reageren Elia en de Vlaamse Confederatie Bouw nogal negatief op dit precedent.

Minister, hebt u weet van onderzoeken die het causaal verband nagaan tussen gezondheidsrisico's en een langdurige blootstelling aan straling afkomstig van hoogspanningslijnen? In het verleden was uw antwoord dat er nog geen echt causaal verband was. Zijn er intussen wel studies uitgevoerd en welke besluiten vloeien daaruit voort?

Bent u van oordeel dat de deputatie een correcte toepassing heeft gemaakt van het voorzorgsprincipe, zoals door u naar voren werd geschoven in het antwoord op de vraag van mevrouw Taeldeman? Beschouwt u dit als een precedent voor andere vergunningsaanvragen? Zo ja, wat is uw standpunt en hoe zult u hierover duidelijkheid creëren?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: De nieuwe hoogspanningslijn en het zogenaamde project Stevin zullen waarschijnlijk boven mijn regio worden uitgevoerd: van Zomergem over Eeklo naar Maldegem, van Maldegem naar Damme en zo via Brugge naar de haven van Zeebrugge. Ondertussen is het wel duidelijk waarom die versterking van het net noodzakelijk is. Vorige week donderdag was ik aanwezig op de plenaire vergadering over het ontwerp van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor Stevin. De onrust is er wel degelijk. Mensen in die omgeving maken zich zorgen over de gezondheidseffecten van hoogspanning. Die zorg is er.

Ik heb daarover in het verleden inderdaad schriftelijke vragen gesteld. Minister, in een laatste antwoord kondigde u aan dat u een wetenschappelijk consortium hebt aangeduid: de Universiteit Antwerpen, het Instituut voor Milieu en Duurzame Ontwikkeling en de onderzoeksgroep 'Wireless & Cable' van de Universiteit Gent. Dat consortium zou een consultatietraject opmaken over de mogelijke effecten van hoogspanning op de gezondheid. Dat zou bestaan uit drie fases: een eerste proces met inhoudelijke experts, een tweede met maatschappelijke actoren en ten derde de afronding van de opdracht. Minister, wat is de stand van zaken van dat consultatietraject?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Eerlingen, in uw vraag verwijst u naar een bepaling uit het ruimtelijk structuurplan Kortrijk. U zegt dat voor woonontwikkelingsgebieden in de nabijheid van hoogspanningslijnen een afstand van 35 meter gehanteerd wordt, waar niet kan worden gebouwd. Er wordt verwezen naar een bestaande richtlijn van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu & Gezondheid. Het klopt niet dat dat een algemene richtlijn is, want er is geen richtlijn. Het is wel een antwoord op een specifieke vraag om informatie in verband met een 70 kilovoltlijn. De afdeling heeft absoluut geen officiële adviesbevoegdheid.

In het antwoord op de vraag om informatie werd verwezen naar de resultaten uit het MIRA-rapport 'Achtergronddocument niet-ioniserende straling' uit 2006. Daarin wordt voor verschillende types hoogspanningslijnen de breedte van de zone onder de hoogspanningslijn

vermeld waar 0,4 microtesla overschreden wordt. Dat is de sterkte van het magnetisch veld. Deze waarde van 0,4 microtesla zal ik straks nog verduidelijken.

Bij een 70 kilovoltlijn is de breedte van deze zone bijvoorbeeld 18 meter bij 50 procent werkingscapaciteit. Het is de stroom door de hoogspanningslijn die het magnetische veld veroorzaakt. Het spreekt voor zich dat de 0,4 microteslazones verschillend zijn indien het om een 150 kilovoltlijn of 380 kilovoltlijn gaat. Het is logisch dat er meer stroom door vloeit en dat er dus ook hogere magnetische veldwaarden waar te nemen zijn. Ter vergelijking: bij een 380 kilovoltlijn met 100 procent werkingscapaciteit is deze zone 130 meter breed. De bebouwingsafstand die u vermeldt, is dus geen algemene richtlijn, maar een antwoord op een specifieke vraag in verband met een 70 kilovoltlijn. Dat was een heel specifieke situatie.

Ik ben uiteraard op de hoogte van onderzoeken naar het verband tussen gezondheidsrisico's en langdurige blootstelling aan straling van hoogspanningslijnen. Er is sinds de jaren 70 al heel wat onderzoek uitgevoerd om de mogelijke gezondheidsimpact van langdurige blootstelling aan extreem laagfrequente elektromagnetische velden in te schatten. Dit zijn de velden die bijvoorbeeld opgewekt worden door elektriciteitstransport via hoogspanningslijnen. Uit deze onderzoeken is gebleken dat er geen gezondheidsrisico's verbonden zijn aan de blootstelling aan elektrische velden die in de omgeving van hoogspanningslijnen kunnen voorkomen. De elektrische velden zijn te laag om effecten te veroorzaken. De blootstelling aan magnetische velden van hoogspanningslijnen is ook te laag om kortetermijneffecten teweeg te brengen. Bij blootstelling op lange termijn ligt dit anders. Zo werd in een epidemiologische studie van 1979 aangetoond dat leukemie meer voorkwam bij kinderen die dicht bij een hoogspanningslijn wonen dan bij kinderen die niet dichtbij wonen.

Sindsdien werden over heel de wereld verschillende studies uitgevoerd om dit verband en mogelijke werkingsmechanismen te onderzoeken. Veel experts zijn het erover eens dat epidemiologische onderzoeken duidelijk aanwijzen dat er een verband is tussen het wonen in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen en een verhoogde kans op kinderleukemie. Men veronderstelt dat magnetische velden van hoogspanningslijnen misschien de belangrijkste bron zijn van dit verhoogde risico. Maar in principe is ook een andere verklaring dan blootstelling aan magneetvelden mogelijk. Zo kunnen ook andere omgevingsfactoren, of de levensstijl zoals voeding, sociaal-economische status en dergelijke een invloed hebben. De meeste experts zijn dan ook van mening dat geen uitsluitel kan worden gegeven over het oorzakelijke verband tussen elektromagnetische velden van hoogspanningslijnen en kinderleukemie. Zowel het experimenteel onderzoek met dieren of celculturen in het laboratorium als het epidemiologisch onderzoek kunnen dat causaal verband niet aantonen.

Op basis van deze resultaten heeft het Internationale Agentschap voor Onderzoek naar Kanker (IARC) in 2002 deze magnetische velden als mogelijk kankerverwekkend ingedeeld. Dit wil zeggen dat, als er effectief een oorzakelijk verband is, er een tweemaal hoger risico is op het ontwikkelen van kinderleukemie bij kinderen die langdurig worden blootgesteld aan magnetische velden van meer dan 0,4 microtesla. In dat geval is de impact op de volksgezondheid wereldwijd beperkt tot 100 à 2400 nieuwe gevallen van kinderleukemie per jaar, want kinderleukemie is zeldzaam. In een studie ten behoeve van het Milieurapport Vlaanderen werd berekend dat dit voor Vlaanderen neerkomt op ongeveer 1 extra geval van kinderleukemie per 2 jaar. Ongeveer 0,7 procent van de kinderleukemiegevallen die zich elk jaar voordoen, is in dat geval toe te schrijven aan wonen in de 0,4 microteslacorridors die door het hoogspanningsnet in Vlaanderen worden geproduceerd. Deze schattingen zijn uiteraard slechts geldig indien er een verband bestaat tussen oorzaak en gevolg.

Voor een groot aantal andere gezondheidseffecten werden ook wetenschappelijke studies uitgevoerd, onder meer over verschillende vormen van kanker bij kinderen en volwassenen, depressies, hart- en vaatziekten, voortplantingsproblemen en neurologische aandoeningen. Volgens de taakgroep van de Wereldgezondheidsorganisatie zijn de aanwijzingen voor een

relatie tussen deze gezondheidseffecten en magnetische velden van hoogspanningslijnen veel zwakker dan voor kinderleukemie.

Zoals inderdaad aangehaald in mijn antwoord op de vraag van collega Taeldeman, kan het relatieve risico voor de associatie tussen de blootstelling aan gemiddeld 0,4 microtesla en kinderleukemie in principe een reden zijn voor de toepassing van het voorzorgsprincipe. Momenteel wordt, zoals reeds eerder in deze commissie meegedeeld, in opdracht van de dienst Milieu en Gezondheid van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie een consultatietraject met experts en maatschappelijke actoren georganiseerd. Dat moet leiden tot een wetenschappelijk onderbouwd en maatschappelijk gedragen rapport met adviezen voor de omgang met milieu- en gezondheidsrisico's van extreem laagfrequente velden. Beide workshops zijn ondertussen afgerond. Momenteel wordt het eindrapport opgesteld. Dit eindrapport zal een reeks mogelijke maatregelen met aangehaalde voor- en nadelen bevatten en zal de basis vormen voor het beleidstraject voor elektromagnetische velden van hoogspanningslijnen. De studie loopt dit najaar af.

In Nederland werd en wordt aandacht besteed aan de ongerustheid die er bij de bevolking over hoogspanningslijnen heerst. In een advies van staatssecretaris van Geel van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) aan de gemeenten, provincies en netwerkbeheerders wordt geadviseerd om bij de vaststelling van streek- en bestemmingsplannen en van de tracés van bovengrondse hoogspanningslijnen, of bij wijzigingen aan bestaande plannen of bestaande hoogspanningslijnen, zo veel redelijkerwijs mogelijk is te vermijden dat nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig verblijven in de magneetveldzone. Dat is dus het gebied rond bovengrondse hoogspanningslijnen waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0,4 microtesla. Het is een aanbeveling, geen verplichting.

In Groot-Brittannië werd, rekening houdend met een uitvoerige stakeholderconsultatie en met een kosten-batenanalyse dan weer besloten dat een risicocorridor niet is aangewezen. In landen zoals Italië gelden dan weer lagere dan internationaal aanbevolen normen voor het magnetische inductieveld, hoewel niet steeds duidelijk is waarop deze lagere waarden zijn gebaseerd. Gezien deze uiteenlopende beheersopties en de betrokkenheid van de beleidsdomeinen Volksgezondheid en Ruimtelijke Ordening, wil ik de resultaten van het lopende onderzoek afwachten vooraleer een beleidstraject te starten en hieromtrent standpunten in te nemen. Zowel Volksgezondheid als Ruimtelijke Ordening moeten wij meekrijgen. Ik wil ten slotte nog aangeven dat de diensten van mijn administratie een overleg plannen met de betrokken diensten uit Nederland om toelichting te krijgen over het lopende Nederlandse voorzorgbeleid.

Zoals aangegeven in mijn antwoord op de vorige vraag zal ik de resultaten van het lopende onderzoek afwachten om hierover met de Vlaamse Regering – het probleem reikt verder dan mijn bevoegdheidsdomein alleen – een definitief standpunt in te nemen.

Mevrouw Tine Eerlingen: Ik dank u voor het antwoord. Het is erg belangrijk dat er een actieplan komt. In het antwoord op de vraag van mevrouw Taeldeman had u al gezegd dat het er begin 2010 zou komen. Het is jammer dat het er nog altijd niet is. Het is belangrijk dat de richtlijnen er komen. Het voorzorgsprincipe wordt niet altijd op dezelfde manier ingevuld. Kortrijk zal die zones respecteren, maar Izegem heeft zelfs een gunning voor een kindercrèche onder een hoogspanningslijn goedgekeurd. Dat is toch problematisch, ook afgaande op uw antwoord. De studies spreken elkaar soms tegen, en daarom is het belangrijk dat er erg duidelijke richtlijnen komen en er zich geen misverstanden voordoen. Ik hoop ook dat u samen met de ministers Vandeurzen en Muylers stappen vooruit zult kunnen zetten.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Ik dank u voor het antwoord. Tot mevrouw Eerlingen wil ik toch zeggen dat het belangrijk is dat de minister de koe bij de horens vat. Zij weet dat veel mensen ongerust zijn en heeft daarom de opdracht gegeven om klaarheid te scheppen. De uiteengezette timing van het traject komt overeen met wat in het antwoord op mijn

schriftelijke vraag staat. Het onderzoek verloopt in drie fasen. Twee van de drie zijn afgerond, en nu is het wachten op de conclusies, die wij tegen eind 2011 verwachten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Interpellatie van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aankoop van bijkomende CO₂-uitstootrechten - 198 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Gwenny De Vroe tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de kosten van uitstootkredieten - 2599 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, minister, collega's, dit onderwerp is al enkele keren het voorwerp van discussie geweest. Het is een favoriet onderwerp om vragen over te stellen. De geschatte emissiekredietbehoeften in het plan van 2009 bedragen 6,1 megaton CO₂-equivalenten. Tot vandaag is steeds gezegd dat die schatting wordt bewaarheid. Maar nu blijkt uit een mededeling van uzelf en van uw collega verantwoordelijk voor de energie dat in heel wat meer zal moeten worden voorzien. Zelfs drie keer meer.

Ik spreek mij niet uit over de geschatte prijs ervan. Dat is natuurlijk niet zo eenvoudig. In de krant werd er een schatting gemaakt van 280 miljoen euro. Het is echter nog niet duidelijk hoe de prijs van koolstof zal evolueren, vooral in de periode 2012-2015, wanneer de deadline om de aangekochte kredieten te rapporten, nadert.

Ik spreek mij er niet over uit wat de exacte prijs zal zijn. Het staat in ieder geval vast dat het heel wat zal kosten, tenminste als we gaan voor die 18,9 megaton via Clean Development Mechanism (CDM) en dergelijke.

Minister, u weet dat ik geen grote fan ben van CDM-kredieten. Ik vind dat we in de eerste plaats moeten inzetten op interne maatregelen. Dat zou op termijn trouwens ook meer renderen, misschien zelfs financieel en economisch. Er zijn ook ecologische effecten verbonden aan het CDM-krediet. CO₂ is slechts één aspect van het milieuverhaal. Er zijn ook andere minder goede ecologische effecten, zoals grote stuwdammen enzovoort. Ten slotte zijn er ook sociale effecten aan verbonden.

Minister, bij het lezen van uw mededeling, rijzen er bij mij een aantal vragen. De geschatte behoefte aan emissiekredieten van 6,1 megaton CO₂ stijgt naar 18,9 megaton. Het is mij niet altijd duidelijk wat de redenen hiervoor zijn. Er is sprake van een aanpassing van de emissie-inventaris 2008. Daar worden plots bijna 2 megaton CO₂-equivalenten toegevoegd. Wat betekent dat precies? Is er een fout geslopen in die emissie-inventaris? Door de reductiekloof voor 2009 werd blijkbaar ook een bijkomende hoeveelheid CO₂-equivalenten toegevoegd. Bij de gebouwensector was er ook een correctie voor 2010, door de koude winter. Minister, was die winter effectief zo koud als wordt beweerd? Volgens het Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI) was die winter niet zo spectaculair koud. Voor de transportsector was er ook een correctie voor de prognosejaren 2010-2012. Dat is toch verontrustend. De verbreding van de ring rond Brussel zal nog buiten die periode vallen. Er komen nog heel wat andere infrastructuurprojecten. Dat illustreert dat we in Vlaanderen nog niet goed bezig op vlak van CO₂ en transport.

Ik zie in uw mededeling nog wat bijkomende uitleg, onder meer over het overschot aan die Europese emissierechten, de toewijzingsreserve voor nieuwkomers voor de periode 2008-2012. De mogelijkheid bestaat om die deels om te zetten van Emission Trading Scheme (ETS) naar non-ETS. Minister, u schrijft dat de nodige initiatieven zullen worden ontwikkeld.

Hoe zal dat echter precies verlopen? Hoe zullen die bijkomende kredieten worden gekocht? Momenteel gebeurt dat voor een deel rechtstreeks via de Vlaamse overheid en een ander deel via de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV). Zal dat voornamelijk via PMV verlopen? Zult u ook werk maken van bijkomende criteria voor het participeren in die CDM-projecten? Op federaal niveau zijn die criteria voor het aankopen van die CDM-kredieten verre van perfect, maar daar wordt er ten minste nog een poging ondernomen om bijkomende criteria op te stellen. Zo is er federaal het verbod op grote waterdamprojecten. Op Vlaams niveau bestaat dat bij mijn weten niet.

Ook lovenswaardig is dat op federaal niveau onderzoek wordt gedaan om die CDM-projecten beter te ondersteunen in de least developed countries. Nu ontvangen ook India, China – de landen die het eigenlijk het minst nodig hebben – geld voor waterdamprojecten en windmolenprojecten. Eigenlijk zouden we die middelen meer moeten inzetten in Afrikaanse landen. Die zouden dat geld veel beter kunnen gebruiken. Op federaal niveau onderzoekt men dus hoe men die landen beter zou kunnen ondersteunen. Op Vlaams niveau gebeurt dat bij mijn weten niet.

Verder is de transparantie ook belangrijk. Op federaal niveau worden niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en experts betrokken bij de aankoop van die emissiekredieten. Via schriftelijke vragen heb ik informatie ontvangen over de projecten en carbon funds die worden gefinancierd door de PMV. Er bestaat echter veel minder transparantie over de toekenning en aankoop.

Minister, kunt u wat meer uitleg geven over de exacte reden voor het feit dat er veel meer emissiekredieten nodig zijn? Wilt u werk maken van bijkomende criteria voor het aankopen van CDM-kredieten, naar federale analogie?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Zoals de heer Sanctorum vermeldt, zijn ruim drie keer meer CO₂-uitstootkredieten nodig dan gepland. Die kredieten zijn nodig om onze doelstellingen te halen in het kader van het Kyoto-protocol. Het prijskaartje dat daaraan vasthangt, loopt tot ruim 280 miljoen euro. Bovendien worden kredieten aangekocht in derdewereldlanden waar wordt geïnvesteerd in groene projecten. Volgens het rapport van 11.11.11 bleken voor de Vlaamse investeringen strenge criteria en controle te ontbreken.

Minister, op welke manier zult u de budgettaire repercussies van die evolutie opvangen? Wat is uw standpunt ten aanzien van het rapport van 11.11.11? Dienen de criteria te worden aangepast en verstrengd? Is er een controle van de groene projecten in derdewereldlanden? Zo ja, door wie worden ze gecontroleerd? Bestaat daar een evaluatie van?

De heer Bart Martens: Minister, het is sowieso nuttig om aanvullende criteria te hanteren, boven op die criteria die internationaal gelden, om er zeker van te zijn dat de emissiekredieten die we in het buitenland aankopen of projecten waar we rechtstreeks in investeren, een additionele bijdrage leveren ten opzichte van business as usual. Ze kunnen aanvullende CO₂-reducties opleveren die er anders niet zouden zijn. Bovendien moeten het projecten zijn die lokaal passen in een duurzame ontwikkeling van de regio. Daarbij kan collateral damage op vlak van biodiversiteit, zoals dat bijvoorbeeld gebeurt bij grote stuwdammen, worden vermeden. Het is nuttig dat Vlaanderen daar aanvullende criteria hanteert.

Die flexibele mechanismen moeten bovendien altijd een soort noodventiel zijn. We moeten eerst voor eigen deur vegen en zo veel mogelijk inzetten op interne maatregelen. Er is hier nog heel wat te doen op vlak van energiebesparing, hernieuwbare energie, enzovoort. Die flexibele mechanismen mogen enkel aanvullend zijn, wanneer we onze doelstellingen niet halen met interne maatregelen. Het is een noodventiel op ons klimaatbeleid voor het geval we intern niet in staat zijn om de nodige reducties te realiseren.

U laat in de krant optekenen dat het budgettair weinig consequenties zal hebben omdat we in het kader van het Europese emissiehandelssysteem een spaarpot hebben van rechten voor nieuwkomers, industriële bedrijven die bij ons komen investeren en die mee moeten met het Europese emissiehandelssysteem. We hadden daar een pak uitstootrechten voor klaar staan, blijkbaar veel meer dan nodig. Die spaarpot geldt natuurlijk maar voor een paar jaren. Dat staat klaar voor de periode dat we nog niet via de veiling van uitstootrechten werken. Het is dus geen duurzame oplossing op lange termijn. Dat beklemtoont nogmaals dat er op het vlak van energiebesparing en van hernieuwbare energie meer dan een tandje bij zal moeten worden gestoken om op langere termijn onze doelstellingen op een kostenefficiënte manier te kunnen halen.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik zal beginnen met de vragen van de interpellatie en met de achtergrond die daar is gevraagd.

Het klopt dat de administratie de emissiekredietbehoefte in de Kyotoperiode 2008-2012 in het voortgangsrapport 2009 heeft geschat op 1 megaton CO₂-equivalent. Intussen heeft men dat moeten bijstellen tot 18,9 megaton CO₂-equivalent. Mijnheer Sanctorum, toen ik dat zag, verslikte ik mij ook in mijn koffie. Ik heb meteen uitleg gevraagd. De wijzigingen blijken aan de ene kant te zijn veroorzaakt door een aantal aanpassingen in de emissie-inventaris, maar anderzijds ook door de nieuwe toekomstprognoses met betrekking tot broeikasgassen.

De prognoses worden tweejaarlijks opgemaakt in het kader van de verplichte rapportering aan de Europese Commissie. De recentste prognoserapportering werd in mei 2011 overgemaakt. De wijzigingen zijn niet het gevolg van een eenvoudige rekenfout. Wat daarover in de pers is verschenen, klopt niet. Het heeft ook niet te maken met een groot tekort. De emissie-inventarissen en prognoses zijn het resultaat van een heel complexe berekening, waarbij mijn departement gebruik moet maken van verschillende gegevens die moeten worden aangeleverd. De rapporteringen en inventarissen worden verzameld door instellingen zoals de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) en de federale overheid. Men is afhankelijk van wat uit die instanties binnenkomt. Elke wijziging in een van die statistieken heeft een onmiddellijke impact op de rapportering. Mijn administratie werkt aan de stroomlijning van deze gegevens. We proberen ook methodologische verbeteringen aan te brengen. Die moeten bijstellingen mogelijk maken, zoals de bijsturing die we nu gekend hebben.

Er zijn nu vollediger emissie- en inventarisgegevens bekend over 2008 en 2009. Die zorgen voor een toename van de kloof met 2,4 megaton CO₂-equivalent. Dat heeft vooral te maken, mijnheer Martens, met de non-ETS-sector. Het gaat om gebouwen, transport en landbouw. Het klopt dat vooral daar een tandje bij zal moeten worden gestoken. In het volgende klimaatbeleidsplan zal expliciet de verantwoordelijkheid van die sectoren moeten worden opgenomen.

Een tweede punt werd wat overbelicht in kranten, maar is toch belangrijk. Het energieverbruik voor verwarming in gebouwen is heel sterk toegenomen. Dat is heel sterk temperatuurafhankelijk. De verwarmingsbehoefte in een jaar wordt uitgedrukt aan de hand van het aantal graaddagen. Daarbij wordt meestal uitgegaan van een grenswaarde van 15 graden Celsius. Bij 15 graden Celsius slaat in huis de verwarming aan. Volgens het Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI) was 2010 gevoelig kouder in vergelijking met de gemiddelde winters van de voorbije jaren. Het klopt dat het hier om een beperkte schommeling gaat, maar het is toch een significante afwijking. Het was geleden van 1996 dat er nog zo'n koude winter was geweest. In 2010 werden 2308 graaddagen vastgesteld. 1799 is het gemiddelde van de voorbije tien jaar. Dit vertaalt zich onmiddellijk in een sterk verhoogde uitstoot in de bouwsector van 2,9 megaton CO₂-equivalent in 2010 in vergelijking met een gemiddelde winter van de voorbije tien jaar.

Er speelde nog een parameter mee: de prognoses uit 2009. Die gingen uit van minder goede economische groeiverwachtingen voor industrie en transport dan in 2010 en 2011. Bovendien

werden aan de emissie-inventaris voor de transportsector een aantal methodologische verbeteringen doorgevoerd om de gewestelijke cijfers op basis van verkeersmodellen beter te laten matchen met wat we krijgen van het federale niveau. Het federale niveau baseert zijn prognose op het brandstofverbruik. Ook daar zitten we dus in methodologisch opzicht met een fout. De federale cijfers zijn in methodologisch opzicht gewijzigd. Ook dit veroorzaakt een verhoging van de verwachte emissies in 2010-2012 met in totaal 7,4 megaton CO₂-equivalent. Doordat het geschatte brandstofverbruik niet overeenstemde met de praktijk, zie je daar een heel grote stijging optreden.

In de mededeling van de Vlaamse Regering hebt u kunnen vaststellen dat wij voor het overbruggen van de resterende reductie-inspanningen gebruik zullen maken van het overschot aan Europese emissierechten. Die zijn opgetreden in de Vlaamse toewijzingsreserve voor de nieuwkomers. Dat geldt voor de periode 2008-2012. Wij kunnen ingevolge de economische groeivertraging nog bijkomend putten uit deze reserve. Wij hebben daar nog steeds een overschot van meer dan 8 miljoen euro emissierechten.

De Vlaamse Regering investeerde in 2010 al 55,4 miljoen euro in de verwerving van de emissierechten. Het resterende budget, nodig voor de overbrugging van de resterende reductie-inspanningen ten aanzien van de Vlaamse Kyotodoelstelling, wordt bepaald door de manier waarop het overschot aan Europese emissierechten in de Vlaamse toewijzingsreserve wordt gevaloriseerd.

Zoals in de mededeling staat, zal ik de nodige initiatieven ontwikkelen om dit surplus te valoriseren in de vorm van voor overheden aanwendbare Kyoto-eenheden, met het oog op de invulling van de Vlaamse Kyotodoelstellingen. In uitvoering daarvan brengt het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie momenteel de verschillende mogelijkheden in kaart, om de valorisatie van dit overschot op ecologisch, economisch en financieel vlak te optimaliseren.

Het Vlaams Klimaatbeleidsplan is goedgekeurd op 20 juli 2006. Om tijdig de Kyotodoelstellingen te halen, werd het prioritair uitvoeren van interne maatregelen in de verschillende beleidsdomeinen vooropgesteld – en dat tegen socio-economisch haalbare kostprijs, afgestemd op en aangevuld met de inzet van flexibiliteitsmechanismen.

Voorzitter en mijnheer Sanctorum, ik ben uiteraard van mening dat we verder moeten onderzoeken waar intern bijkomende maatregelen kunnen worden genomen en hoe wij het ambitieniveau op die manier kunnen aanscherpen. We moeten er wel rekening mee houden dat een aantal maatregelen die werden genomen in het kader van het Klimaatbeleidsplan 2006-2010, niet van in het begin maar slechts gaandeweg een effect hebben gehad. Als je bijvoorbeeld inzet op isolatie, heb je niet altijd meteen een effect. Dat vraagt wel wat tijd. Een deel van de effecten zullen pas zichtbaar worden tegen het einde of zelfs na de Kyotoperiode. Dat neemt niet weg dat we ambitieus moeten zijn. Ik zal dan ook op korte termijn een vernieuwde aanpak voorstellen voor het Vlaamse Klimaatbeleidsplan. Ik heb dat hier al een paar keer gezegd. Voor de periode 2010-2012 zal ik mijn collega's in de Vlaamse Regering voorstellen dat elke minister binnen zijn of haar bevoegdheidsdomein maatregelen neemt. De minister van Leefmilieu, die uiteraard zelf verantwoordelijk is voor een aantal maatregelen, zal dan de globale effecten bewaken en bijsturen.

Wij hebben vanuit het Vlaamse Gewest in het huidige beleid inzake de flexibiliteitsmechanismen van het Kyotoprotocol altijd resoluut de kaart getrokken van de werking via klimaatfondsen. Die doorstaan de toets, en het middenveld is erbij betrokken. Op deze wijze is er voor elk individueel project, naast de onafhankelijke doorlichting door een gespecialiseerde entiteit, die daarvoor werd geaccrediteerd door de VN, ook een multidisciplinair team aanwezig dat projecten screent en controleert. Onze ervaring heeft uitgewezen dat bij dergelijke investeringen een grondige duurzaamheidstoets gebeurt, zowel ecologisch en sociaal maar ook economisch en financieel. Dat gebeurt aan de hand van een aantal duurzaamheidscriteria die ook door ontwikkelingsbanken worden gehanteerd voor alle ondersteunde en uitgevoerde projecten. Dergelijke fondsen, beheerd door multilaterale of

regionale ontwikkelingsbanken, hebben als grote troef hun specialisatie en hun ervaring op de internationale markt met Kyoto-eenheden. Zij hebben uiteraard een schaalvoordeel.

In het Vlaams regeerakkoord 2009-2014 is vastgelegd dat voor de eventuele aanvullende aankoop van emissierechten de internationale voorwaarden op het vlak van de duurzame ontwikkeling worden gevolgd. De bijsturing van het CDM als een mechanisme moet dan ook in eerste instantie internationaal gebeuren. Vlaanderen steunt, binnen die internationale context, de verschillende voorstellen die binnen de EU zijn ontwikkeld om de zwakke punten van het systeem verder weg te werken. Tijdens het Europees voorzitterschap hebben we hier overigens de aandacht op gevestigd. We hebben, samen met Denemarken, enkele stappen gezet. Ik kom hier straks nog op terug.

In de mededeling van de Vlaamse Regering staat duidelijk vermeld dat er nood is aan een overbrugging. Dat heeft vooral met de economische groeivertraging te maken. Er is nog een reserve van 8 miljoen euro aan emissierechten. De Vlaamse Regering heeft begin 2010 voor 55,4 miljoen euro in de verwerving van emissierechten geïnvesteerd. Het resterende budget zal uiteraard ook moeten worden gezocht. We moeten nagaan hoe we hieraan kunnen tegemoetkomen. Het bedrag dat in de media is aangehaald, klopt in elk geval niet. Zo hoog zal het niet oplopen.

In het Vlaams regeerakkoord staat dat de internationale voorwaarden op het vlak van de duurzame ontwikkeling bij de eventuele aanvullende aankoop van emissierechten zullen worden toegepast. De bijsturing van het CDM als mechanisme moet dan ook internationaal gebeuren. We hebben zelf op het niveau van de EU al een lans gebroken om tot bijstellingen over te gaan. We hebben dat niet enkel gedaan op 14 maart 2011, tijdens de Europese Ministerraad Milieu, maar ook al vorig jaar.

Bepaalde projecten, waaronder de N₂O-projecten, worden geïsoleerd omdat ze niet aan de duurzaamheidscriteria voldoen. We hebben niet in deze projecten geïnvesteerd. We hebben er tijdens de Europese Ministerraad Milieu voor gepleit deze projecten buiten het pakket te houden. Op die manier kunnen we ervoor zorgen dat de duurzaamheidscriteria beter worden gehanteerd.

Het CDM en de joint implementation (JI) hebben in het Kyotoprotocol gestalte gekregen. We hebben dat niet op eigen houtje ontwikkeld. Het gaat hier om een internationaal akkoord dat door middel van tal van internationale beslissingen, waaronder de akkoorden van Marrakesh, verder is uitgewerkt.

Het hoogste controleorgaan voor het CDM en de JI is de Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Kyoto Protocol (CMP), die jaarlijks vergadert. Het beheer van de mechanismen is in handen van de raad van bestuur voor het CDM en het toezichthoudend comité van de JI. Beide organen stippelen de verdere beleidslijnen uit. Alles wordt binnen een internationaal kader uitgevoerd.

Om een project in het kader van het CDM of de JI te plaatsen, moet een uitgebreide projectcyclus worden doorlopen. Tijdens het doorlopen van deze cyclus wordt de naleving van de verschillende randvoorwaarden door verschillende instanties getoetst.

Wat de bijdrage van het CDM aan de duurzame ontwikkeling betreft, moet ik in eerste instantie vermelden dat de akkoorden van Marrakesh de bevoegdheid voor de beoordeling van de duurzaamheid van een CDM-project aan het gastland van het project toewijst. Het gastland moet dit in de officiële goedkeuringsbrief van een project bevestigen. Er is in feite een sterke band met het gastland. De Vlaamse Regering erkent de gastlanden van de CDM-projecten als volwaardige partners bij de ontwikkeling van CDM-projecten en onderschrijft de rol en de bevoegdheid die zij in de akkoorden van Marrakesh hebben gekregen.

De conformiteit van projecten met het internationaal kader van voorwaarden wordt bovendien steeds door een onafhankelijke entiteit getoetst. Dit maakt deel uit van het registratieproces.

De entiteit is hiervoor door de VN geaccrediteerd. Elk project wordt aan een onafhankelijke evaluatie onderworpen. Daarnaast moet een degelijke onafhankelijke expert na de realisatie van de emissiereducties bevestigen dat de berekende reducties effectief zijn gerealiseerd.

Het Vlaamse Gewest voert een beleid met betrekking tot de flexibiliteitsmechanismen en heeft hierbij resoluut de kaart van de werking met klimaatfondsen getrokken. Zoals ik daarnet al heb gesteld, bieden die fondsen een sterkere garantie dan individuele projecten. Dit mechanisme bestaat wereldwijd.

We blijven op de interne reductie inzetten. Ik heb de cijfers bij me. Het is mogelijk dat sommige mensen nog aan de interne reducties twijfelen, maar we blijven onder de normen die in de doelstellingen van het Kyoto-protocol zijn opgenomen. Vooral de ETS-sector doet het goed. De non-ETS-sector scoort minder goed. Met betrekking tot de criteria blijft verbetering altijd mogelijk. We proberen zo veel mogelijk met fondsen te werken. Dit biedt ons de mogelijkheid over voldoende criteria te beschikken. We blijven ook zeer alert. We gaan steeds na of we de juiste instrumenten inzetten.

We moeten intern nog belangrijke inspanningen leveren. Om die reden zal in het volgende Vlaams klimaatbeleidsplan nog sterker op die andere beleidsdomeinen inzetten. Dit moet het mogelijk maken op dat vlak effectief resultaat te boeken.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik weet echter niet goed wat ik ervan moet vinden. Eigenlijk komt het erop neer dat we onvoldoende goed bezig zijn. Om die reden hebben we ook een emissiekredietenbehoefte nodig. Wat de non-ETS-sector betreft, doen we het immers onvoldoende goed. U hebt dat trouwens net zelf verklaard. De ETS-sector doet het goed. Dat heeft met een aantal zaken te maken. De Cap and Trade kent succes. Hier komt de economische crisis nog eens bovenop. De non-ETS-sector doet het onvoldoende goed.

Ik vind het dan ook spijtig dat een verkeerde gang van zaken wordt gevolgd. Er wordt weer een nieuwe emissiekredietenbehoefte bepaald. U hebt echter verklaard in eerste instantie op interne maatregelen te willen mikken. Ik verwacht dan ook dat u met een plan komt. U zou, op basis van de real emissions, moeten beslissen dat we blijkbaar een tandje moeten bijsteken en bepaalde voorstellen moeten doen. Blijkbaar wordt nu echter de emissiekredietenbehoefte aangepast en stelt u in het klimaatplan voor 2013-2020 een aantal bijkomende maatregelen te zullen nemen. Dat lijkt me een verkeerde manier van werken.

Dan is er die koude winter. Ik heb inderdaad ook gelezen in die mededeling dat men had geschat dat het aantal graaddagen 1799 zou bedragen en dat men 2308 graaddagen heeft vastgesteld, waarvan akte. Als ik echter naar de gegevens van het KMI kijk, dan stel ik vast dat er zowel qua temperatuur als qua neerslag en neerslagdagen een volledig normaal verloop is geweest. Er zal wel een verschil zijn geweest ten opzichte van de schatting: dat is duidelijk. Dat heeft geleid tot 2,9 megaton CO₂ extra. Dat is toch wel vrij spectaculair. Minister, wat zal er dan gebeuren als we eens echt een strenge winter hebben? Dan zullen we niet met drie, maar met vijf moeten vermenigvuldigen.

Wat die bijkomende criteria betreft, ik heb duidelijk begrepen dat u geen voorstander bent van een Vlaams systeem van criteria. Voor alle duidelijkheid, die koolstoffondsen leveren niet altijd slecht werk. Dat zal ik niet ontkennen. Het zijn echter geen liefdadigheidsinstellingen. Ik heb zelf al eens een screening gedaan van die projecten die via ParticipatieMaatschappij Vlaanderen worden verkregen. Ik treed niet in details, want daarvoor hebben we geen tijd, maar bij heel wat van die projecten is er sprake van lokaal protest en wordt de milieu-integriteit met de voeten getreden. De Vlaamse overheid rekent er zomaar op dat die koolstoffondsen alles wel netjes voor ons zullen volgen, maar daarin geloof ik niet.

Ook lijkt gewoon geloven in de werking van het CDM me vrij naïef. Zo is de duurzaamheidstoets door het gastland eigenlijk gewoon een brief waarin men stelt iets duurzaam te bevinden. Daarnet hebt u iets gezegd over de inbreng van het gastland. Ik geef een ander voorbeeld: er zijn projecten die niet voorbij de CDM Executive Board geraken, maar wél door die fameuze onafhankelijke validator worden erkend. Dat CDM verloopt dus zeker en vast nog niet perfect. Ik ben er een groot voorstander dat de Vlaamse overheid toch eigen criteria bepaalt, naar federaal model.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik heb ook heel goed gehoord in uw antwoord dat het ambitieuzer moet. Dat verheugt me, maar dat wijst er inderdaad ook op dat dit momenteel niet verloopt zoals het zou moeten verlopen. Tegen wanneer mogen we het nieuwe klimaatbeleidsplan verwachten? Wat is de timing ter zake? Ik ben daar heel benieuwd naar.

Dan heb ik nog een kleine opmerking. We zijn hier bezig over energieverbruik, maar ik vraag me af of ik nu de enige dame ben die gekleed is op de temperaturen van vandaag, die het hier koud heeft gehad? Ik heb daarnet gevraagd dat men het een graadje warmer zou maken. Dat is ook gebeurd, maar toch is het nog koud, en dat verbruikt veel energie. Misschien is het ook nuttig de eigen gebouwen eens aan te pakken. Ik zeg niet dat airconditioning niet moet worden ingeschakeld, maar dít lijkt me onnodig.

De voorzitter: Dat is om niet jaloers te zijn op de collega's die geen commissievergadering hebben en nu buiten op een terrasje zitten. (*Gelach*)

Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, ik ben het niet met u eens als u stelt dat ik zie dat het slechter is dan verwacht, dat ik dan bijstuur en dat ik dus geen ambitie heb. De bedoeling van die schatting is eigenlijk dat we vooruitziend zouden zijn. We bekijken op het einde hoe we ervoor staan en sturen bij. Uiteraard is het de bedoeling om alle interne maatregelen te nemen die we kunnen nemen en die ook verantwoord zijn. Dat staat ook zo in het regeerakkoord en blijkt ook uit het klimaatbeleidsplan. Het is dus niet zo dat we, omdat we nu een bijsturing doen in de prognoses, nu plots alles overboord gooien en intern niets meer doen. U mag het ene niet verwarren met het andere. Het is echt vooruitzien en bijsturen op basis van de gegevens die we hebben. Als de periode voorbij is, zullen we zien wat we daadwerkelijk intern hebben gedaan en wat we nodig zullen hebben.

Wat het CDM en de duurzaamheidscriteria betreft, we sluiten ons aan bij wat internationaal is afgesproken. We werken ook via die fondsen, waar toch wel heel wat toetsing gebeurt. Er worden echt duurzaamheidscriteria opgelegd. Ik voel me eerlijk gezegd niet geroepen om intern in Vlaanderen ook nog eens een expertengroep op te richten die alles nog eens zou moeten screenen. Wie zijn wij om al die projecten te kunnen beoordelen? Dat lijkt me niet evident. Wat dat betreft, vertrouwen we echt op de expertise die wereldwijd bestaat. Er is ook een afspraak gemaakt met de andere gewesten, met Brussel en Wallonië, om ervoor te zorgen dat iedereen op diezelfde manier werkt. Als ik me niet vergis, is dat in 2007 gebeurd. Dat is een goede afspraak. Natuurlijk staat in het jongste besluit van de Vlaamse Regering van 2007 eveneens dat we extra goed zullen opletten en ervoor zorgen projecten te nemen waarvan we zeker zijn dat ze de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen ten goede komen. We doen dus al een toets, maar om dan nog eens een multidisciplinair team op te stellen dat alles bijkomend nog eens moet screenen ...

De heer Hermes Sanctorum: U rekent op die internationale fondsen en de integriteit van de validator?

Minister Joke Schauvliege: Ja, daar moet het gebeuren.

Mevrouw De Vroe, het klimaatbeleidsplan moet in de loop van volgend jaar rond zijn. Ik zal heel binnenkort een plan van aanpak voorleggen aan de regering, waarin duidelijk zal staan

wanneer we wat doen en wanneer we bijeenkomen om ervoor te zorgen dat dit in de loop van volgend jaar af is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de drinkwaterpeiling en de kwaliteit van het drinkwater - 2452 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, geachte leden, de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) heeft een driedelig marktonderzoek gedaan, om de perceptie van de bevolking ten aanzien van drinkwater en de drinkwaterprijs te volgen, de evolutie van de perceptie van drinkwater en de prijs ervan in kaart te brengen en te evalueren en een aantal gevoeligheden qua communicatie tussen de VMM en de WaterRegulator ten aanzien van de klanten van de drinkwatermaatschappijen te onderzoeken.

Minister, het marktonderzoek heeft aantal opmerkelijke vaststellingen opgeleverd met betrekking tot het gebruik van leidingwater. Uit de enquête blijkt dat minder dan de helft van de ondervraagden dagelijks leidingwater drinkt. In de leeftijdscategorie van 20 tot 34 jaar drinkt slechts 36 procent kraantjeswater, terwijl bijna de helft van de 50-plussers dagelijks kraantjeswater drinkt. Vooral Limburgers blijken meer vertrouwen te hebben in kraantjeswater, terwijl in West-Vlaanderen zelfs een op de drie ondervraagden nooit kraantjeswater drinkt. Volgens de onderzoekers bestaat daarvoor geen opmerkelijke verklaring. Slechts 8 procent van de ondervraagden stelt zijn waterfactuur grondig na te kijken. De reden hiervoor zou het feit zijn dat de consument niet vrij kan kiezen waar hij zijn water haalt, wat bij de energievoorziening wel het geval is. Toch blijkt dat meer dan 70 procent van de ondervraagden de prijsstijging van het leidingwater het voorbije jaar heeft gevoeld. De prijs van water vertoonde tussen de periode van 2005-2010 een stijging van 54 procent voor een gemiddeld gezin. Dat is niet weinig.

Minister, waarom werd het marktonderzoek enkel bij huishoudelijke gebruikers gedaan? Zal er ook een marktonderzoek worden gedaan bij de bedrijven? Zo ja, wanneer? Er bestaat ook nog enig wantrouwen tegenover het gebruik van leidingwater als drinkwater. Zal daarover verder campagne worden gevoerd, temeer omdat het wantrouwen door een aantal opeenvolgende verontreinigingen toegenomen kan zijn? Worden er naar aanleiding van deze verontreinigingen extra controles opgelegd aan de drinkwaterbedrijven? De kostprijs van het water is op vijf jaar tijd met 54 procent gestegen. Houdt dit marktonderzoek in dat er een nieuwe prijsstijging wordt voorbereid? Meent u uit het marktonderzoek af te kunnen leiden dat de drinkwaterfactuur transparant genoeg is? Lijkt het u niet zinvoller om de consument bewust te maken van de kostprijs van het water, zodat de consument zelf zuiniger kan omspringen met water?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Wat het marktonderzoek zelf betreft, heeft de VMM – dat is de WaterRegulator – om verschillende redenen het marktonderzoek beperkt tot huishoudelijke gebruikers, omdat daar het monopoliekarakter van drinkwatervoorziening veel meer speelt dan bij de doelgroepen industrie en landbouw. Huishoudelijke gebruikers hebben meestal geen evenwaardig alternatief voor het afnemen van drinkwater. Bedrijven kunnen dikwijls gebruik maken van andere waterbronnen.

De groep van huishoudelijke gebruikers is bovendien homogener. De verwachtingen van deze grote groep gebruikers ten aanzien van de publieke drinkwatervoorziening is minder

verschillend dan die voor de doelgroep bedrijven. De noden en bijhorende verwachtingen van een bedrijf in de voedingsnijverheid zullen bijvoorbeeld totaal verschillend zijn van die van een bedrijf uit de chemische industrie. De door de verschillende drinkwatermaatschappijen aangeboden diensten ten aanzien van industriële klanten kunnen dan ook grondig verschillen.

De WaterRegulator plant op korte termijn geen marktonderzoek bij bedrijven, maar dit wordt in de toekomst niet uitgesloten.

Wat uw vraag inzake de controle betreft, legt de regelgeving inzake drinkwatervoorziening aan de maatschappijen een controleverplichting op waarbij het geleverde water aan de kraan bij de klant wordt geanalyseerd. De frequentie van deze controles hangt af van het aantal bedeelde klanten in een leveringsgebied. De drinkwaterbedrijven moeten deze verplichting strikt naleven en worden geacht om aanvullend nog de nodige operationele controles te doen.

De resultaten van deze controles worden jaarlijks overgemaakt aan de VMM, die de resultaten analyseert en hierover rapporteert. Uit de rapporten van de VMM blijkt dat het leidingwater in Vlaanderen in zeer grote mate aan de opgelegde wettelijke kwaliteitseisen voldoet. De afgelopen maanden hebben zich een aantal incidenten voorgedaan die aanleiding gaven tot het ondrinkbaar verklaren van het leidingwater. De verontreinigingen werden veroorzaakt door externe factoren.

Op de signalen uit afwijkende controleresultaten of meldingen van de klanten hebben de drinkwatermaatschappijen telkens direct en correct gereageerd. Het water werd vanuit het voorzorgsprincipe ondrinkbaar verklaard en er werden onmiddellijk telkens de nodige maatregelen getroffen om de waterbedeling te garanderen, het probleem zo snel mogelijk te lossen en de oorzaak ervan op te sporen. De wettelijke voorziene procedures werden hierbij gerespecteerd.

Zodra de kwaliteit niet meer kan worden gegarandeerd, moeten de drinkwatermaatschappijen de toezichthoudende overheidsdiensten, namelijk de VMM en het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, onmiddellijk in kennis te stellen. Dit is ook bij deze incidenten correct gebeurd. Beide toezichtinstanties hebben de verschillende calamiteiten actief opgevolgd en erover gewaakt dat de drinkwatermaatschappijen de juiste beslissingen namen en maatregelen troffen. Aangezien dergelijke calamiteiten de nodige aandacht krijgen in de pers, kunnen ze bij het grote publiek het wantrouwen voor leidingwater vergroten. Door het correcte ingrijpen van de drinkwatermaatschappijen werd het vertrouwen al snel hersteld.

U vraagt om de burger te sensibiliseren op het vlak van drinkwaterkwaliteit en op het vlak van duurzaam watergebruik. Wat de kwaliteit van het drinkwater betreft, zijn de drinkwatermaatschappijen zelf het best geplaatst om hun product te promoten. Binnen de verschillende bedrijven en vanuit de koepelorganisatie Samenwerking Vlaams Water (SVW), werden hiertoe reeds initiatieven genomen.

Verder vraagt u de klant ook te sensibiliseren op het vlak van duurzaam watergebruik. In het algemeen waterverkoopreglement, dat vanaf 1 juli 2011 van kracht wordt, is opgenomen dat de exploitanten, de drinkwatermaatschappijen en riooloperatoren duurzaam watergebruik bij de klanten moeten stimuleren door het voeren van actieprogramma's en sensibiliseringscampagnes.

Naast de drinkwatermaatschappijen levert ook de Vlaamse Milieumaatschappij heel wat inspanningen om de consument bewust te maken van het belang om zuinig om te springen met water. Zo verspreidt de Vlaamse Milieumaatschappij publicaties zoals 'Een watervriendelijk huishouden'. Dit is een brochure voor de burger vol tips voor een duurzaam watergebruik in het huishouden. De publicatie 'Waterwegwijzer bouwen en verbouwen' is een brochure met praktische informatie over de wijze waarop in een particuliere woning kan worden omgesprongen met hemel- en afvalwater.

Wat uw vraag naar de prijsstijging van het drinkwater betreft, kan ik u bevestigen dat dit marktonderzoek losstaat van eventuele nieuwe prijsstijgingen en er geen verband mee houdt. Een stijging van de drinkwaterprijs is momenteel niet aan de orde. Verder vraagt u naar de transparantie van de waterfactuur. Uit het marktonderzoek blijkt dat de gemiddelde Vlaming niet begaan is met de details van zijn drinkwaterfactuur. Hij bekijkt zijn factuur vluchtig, maar blijkt wel op de hoogte te zijn van de verschillende componenten en van het feit dat een hoeveelheid gratis water wordt geleverd. De WaterRegulator heeft niet specifiek gevraagd of de factuur transparant genoeg is, zodat hier dan ook geen uitspraak over kan worden gedaan.

Het algemeen waterverkoopreglement, dat vanaf 1 juli 2011 van kracht wordt, bevat een aantal bepalingen over de elementen die op de factuur moeten worden vermeld. De verbruiksfacturen moeten het waterverbruik tijdens de vorige vergelijkbare verbruiksperiode vermelden, wat maakt dat de abonnee de evolutie van zijn verbruik beter zal kunnen opvolgen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Het monopoliekarakter heeft alvast één nadeel, en dat is dat de consument totaal geen verhaal heeft in de stijging van de kostprijs van zijn water. Hij kan niet kiezen voor een andere waterleverancier, omdat er geen andere is.

Ik wil verwijzen naar de studie van de SERV van 2008 over de kostprijs van het water. Het is belangrijk dat de SERV de kans zou krijgen om tijdens het volgende werkjaar de studie te komen toelichten, want ondertussen hebben ze een aangepaste versie. Een stijging van 54 procent van de kostprijs van water op vijf jaar tijd, is toch wel onnoemelijk veel. Dat kan ook leiden tot een grotere groep van wanbetalers.

Ik heb met deze vraag om uitleg vooral willen aandringen om toezicht te houden op de beheersing van de kostprijs van het water.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de discussie in de sector van de textielinzameling - 2558 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, Vlaanderen is koploper in het sorteren van afval. Steeds meer leeft de visie dat we omzichtiger en zuiniger moeten omspringen met grondstoffen. Ook het Materialendecreet, dat we hopelijk binnenkort in deze commissie zullen bespreken, bewijst dit. Hierdoor kent de recyclagemarkt en recuperatiemarkt een bijzondere groei.

Ik wil het vandaag hebben over één soort afvalstof. De inzameling van oude kledij gebeurde in het verleden steeds in grote mate door caritatieve of private organisaties. Deze organisaties verkopen het opgehaalde textiel aan gespecialiseerde bedrijven die het textiel sorteren en recupereren. Ongeveer 50 procent van het ingezamelde textiel wordt hergebruikt als tweedehandskledij. 20 procent wordt versneden als poetsdoeken en 15 procent wordt gerecycleerd als vezel in onder meer dekens en auto-industrie. Het overige deel is niet bruikbaar.

Momenteel heerst er toch wat onrust binnen deze sector. Steeds meer gemeenten wensen al hun textiel te laten inzamelen door de kringloopwinkels en sluiten de private inzamelaars uit. Private sorteerdere halen door hun export naar minder veeleisende wereldbevolkingsgroepen een groter rendement aan hergebruik dan wat kringloopcentra aan hergebruik kunnen

realiseren op de Vlaamse markt. De door de kringloopcentra van de beste kledij afgeroomde stroom textiel zijn voor de reguliere sorteerder niet meer uitsorteerbaar omdat deze beste kwaliteit de kost van de hele sortering dekt.

De reguliere sector aanvaardt dat de kringloopwinkels een bevoorrading hebben voor hun lokale verkoop, doch ook beperkt tot wat daar voor nodig is. Wanneer gemeenten exclusief alles toewijzen aan de kringloopcentra is de bevoorrading niet in verhouding tot die noden en worden zij handelaar in textiel, wat niet hun taak is.

De kringloopwinkels lieten van hun kant verstaan dat zij niet aanvaarden dat de recuperatiesector herbruikbare kledij exporteert. Hier ontstaat dus een discussie op welke manier men in Vlaanderen moet omgaan met ingezamelde oude kledij. De kringloopwinkels stellen dat zij de verhoging van de waarde van textielafval als een bedreiging zien. Het is echter niet duidelijk waarom, want mensen steken textiel in de straatcontainers en krijgen daar niets voor in retour, zowel bij hoge als bij lage textielprijzen. Daarom willen de kringloopwinkels voortaan oude kledij aan huis ophalen, uit vrees dat ze op termijn geen kleren meer binnenkrijgen. Bovendien stoort het de kringloopwinkels dat het textiel overwegend geëxporteerd wordt.

Meent u dat het een taak is van de kringloopwinkels om oude kledij op te halen? Vreest u niet dat door het ophalen van kledij door kringloopwinkels de reguliere economie kan worden verstoord? Is het verantwoord dat kringloopwinkels, buiten wat nodig is voor de lokale afzet, textiel sorteren? Wordt hierdoor niet de reguliere zelfdragende economie vervangen door een gesubsidieerde? Moet niet veeleer gezocht worden naar andere activiteiten, zoals recuperatie van matrassen, die niet in conflict komen met de bestaande reguliere economie? Worden kringloopcentra dan geen groothandel in textiel, iets wat buiten hun bestaansreden valt? Overtreden de gemeenten die exclusief kiezen voor kringloopwinkels, hierdoor niet de regels van het uitvoeringsplan 'Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen'?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Volgens het uitvoeringsplan 'Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen' gebeurt de minimale inzamelwijze voor textielafval in gemeenten ofwel via het containerpark en huis-aan-huisinzameling, ofwel via het containerpark en los opgestelde containers. Inwoners kunnen textielafval ook naar een kringloopcentrum brengen of in de door kringloopcentra en andere organisaties opgestelde containers deponeren. Textielafval is volgens het uitvoeringsplan echter ruimer dan kledij. Met huishoudelijk textielafval wordt bedoeld: alle niet verontreinigde kledij – textiel, lederwaren –, schoenen, handtassen, beddengoed, woningtextiel enzovoort.

Om hun doelstellingen te halen, breiden kringloopcentra hun activiteiten steeds meer uit met bedrijvigheden die niet louter kringloopgoederen omvatten, zoals het inzamelen van textielafval. Kringloopcentra zijn aanvankelijk gestart met de selectieve inzameling van herbruikbare goederen, waaronder kleding, via de methodes 'op afroep' en 'gebracht' naar het kringloopcentrum, waarbij de selectie op hergebruik bij het aanbieden gecontroleerd werd. Die methodes zijn nog altijd van toepassing.

In het erkennings- en subsidiebesluit voor de kringloopcentra is kleding een van de verplichte fracties die te koop moeten worden aangeboden in de winkelpunten. Om hun inzamel- en hergebruiksdoelstellingen te halen, breiden de centra hun activiteiten uit met onder andere integrale inzameling om zo voldoende aanvoer en hergebruik te krijgen. Deze manier van inzamelen levert meer hergebruik per inwoner op, maar het hergebruikpercentage volgt niet evenredig omdat de kwaliteit of de staat van de textielwaren niet altijd voldoende is voor verkoop. De restfractie textiel, niet verkoopbaar, wordt afgevoerd naar vergunde verwerkers.

Indien de gemeenten de richtlijnen van het uitvoeringsplan naleven, kan er een gezond evenwicht tussen de reguliere en de gesubsidieerde economie verwezenlijkt worden en

kunnen deze activiteiten door beide sectoren uitgevoerd worden. Ze werken immers complementair.

In overleg tussen de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en de koepel van kringloopcentra wordt er onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor andere fracties, zoals tapijten en hout, maar dit kan de fractie kleding niet vervangen.

De erkende inzamelaars met wie de lokale besturen een overeenkomst hebben afgesloten, staan in voor de inzameling van textielafval in de gemeenten. Hierover wordt in het uitvoeringsplan gesteld dat er bij voorkeur geen monopolie per gemeente ingesteld wordt inzake erkende inzamelaars. Het toekennen van een exclusiviteit, ook aan een kringloopcentrum, wordt dus ontraden. Uit de praktijk blijkt dat indien gemeenten met verschillende inzamelaars werken, er een maximale afzet van het textielafval kan worden gerealiseerd. Wegens de vermelding ‘bij voorkeur’ in het plan kan moeilijk gesproken worden van een overtreding bij niet-navolging van de aanbeveling.

Daarnaast ben ik wel van mening dat er over gewaakt moet worden dat de activiteiten van de kringloopsector de leefbaarheid in de reguliere sector niet in het gevaar brengen. Kringloopcentra die op ruimere schaal afvalstoffen willen inzamelen, moeten ook voldoen aan de regelgeving die aan de inzamelaars van afvalstoffen opgelegd worden.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik denk dat we een zeer duidelijk onderscheid moeten maken tussen de reguliere en de gesubsidieerde economie. Als inderdaad blijkt dat heel veel gemeenten hun ingezamelde textielafval uitsluitend ter beschikking stellen van de kringloopwinkels, dan zit het grondig fout. De kringloopwinkels worden immers in grote mate gesubsidieerd door de gemeente. De gemeente betaalt per kilogram ingezameld textiel of andere stoffen of afval een bedrag aan de kringloopwinkels. Ik weet niet of de gemeenten dat doen uit gemakzucht of omdat ze denken dat ze zo een goede bijdrage leveren aan de sociale economie. Ik denk dat we zo groot gevaar lopen en dat de reguliere economie, die ook met laaggeschoolde krachten werkt, in moeilijkheden wordt gebracht. De sociale economie doet zich ook voor binnen de reguliere economie. Er zijn heel wat mensen die binnen de reguliere economie werken, die laaggeschoold zijn en anders geen werk zouden vinden. Ik wil daar toch voor waarschuwen.

U zegt dat er geen exclusiviteit mag zijn. Ik ben heel tevreden met dat antwoord. Misschien moeten we dat toch eens duidelijk maken aan de gemeentebesturen. Ik stel die vraag nu hier omdat ik er me van bewust ben dat het momenteel wel het geval is. Het zou geen goede zaak zijn als massaal textielafval geleverd of opgehaald – want dat gebeurt ook – zou worden door de kringloopwinkels. Het is toch eigenlijk niet de bedoeling dat ze met een grote hoop textielafval zitten. Kringloopwinkels moeten het herbruikbare textiel ter beschikking stellen en niet handel voeren in textiel. Dat is niet de taak van een kringloopwinkel. Ik wil daar toch mijn bezorgdheid over uitdrukken. Ik vraag u daarover opnieuw te communiceren met de gemeenten en heel duidelijk te stellen dat de kringloopwinkels dienen om te werken met goede, herbruikbare kleding, maar dat het niet de bedoeling kan zijn dat massaal textielafval ter beschikking wordt gesteld van de kringloopwinkels, waar wij als burgers, als inwoners van de gemeente, nog eens voor betalen. Daar wil ik me toch fel tegen verzetten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de nieuwe zwerfvuilm campagne ‘indevuilbak’ - 2571 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, eind mei startte u een nieuwe ‘indevuilbak’-campagne. Hiermee wilt u op een positieve manier een boodschap brengen tegen zwerfvuil. Uit een bevraging door een onafhankelijk onderzoeksbureau blijkt dat de burger wel degelijk zijn steentje wil bijdragen in de strijd tegen zwerfvuil. 80 procent van de Vlamingen, een vrij hoog aantal, stelt dat hij of zij het afval mee naar huis neemt als er geen vuilnisbak in de buurt staat. En toch blijkt dat vele plaatsen in Vlaanderen bezoedeld worden door tonnen zwerfvuil. Soms blijkt zelfs dat gemeenten niet meer bereid zijn om extra vuilnisbakjes te plaatsen net omdat burgers hierin hun huishoudelijk afval deponeren of het zelfs naast de vuilnisbakjes plaatsen. Uit het onderzoek is ook gebleken dat vele Vlamingen zich bijzonder ergeren aan zwerfvuil dat her en der in Vlaanderen verspreid wordt.

Minister, in het verleden werden al een aantal acties gevoerd inzake zwerfvuil. Werden die voormalige campagnes geëvalueerd? Zo ja, wat was het resultaat ervan? Waarin verschilt deze campagne met de eerder gevoerde campagnes inzake zwerfvuil? Op welke manier wilt u de gemeenten overtuigen om nu wel deel te nemen aan deze ‘indevuilbak’-campagne, terwijl dat in het verleden misschien helemaal niet het geval was? Op welke manier wilt u voorkomen dat burgers hun huisvuilzakjes deponeren in de gemeentelijke vuilnisbakjes? De burger moet aangezet worden tot een ander gedrag. Het is wel een belangrijk probleem. Ik denk wel dat de stijging van de kostprijs voor vuilniszakken enzovoort daarmee te maken heeft. Hoe denkt u daartegen in te gaan? Welk bedrag wordt er voor deze campagne uitgetrokken? Wat is de maximale subsidie die een gemeentebestuur kan ontvangen bij deelname aan deze campagne?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mevrouw Van den Eynde, er wordt jaarlijks een ex-posteffectmeting uitgevoerd. Dat is niet nieuw. Uit de evaluatie van de vorige campagnes is gebleken dat de campagne van 2010 beduidend sterker was dan de campagne van 2008 en op gelijk niveau blijft ten opzichte van de campagne van 2009.

Bij navraag kan 60 procent van de bevolking zich de campagne voor de geest halen. Indien de campagne getoond wordt, is ze door 93 procent van de respondenten gezien. 24 procent kaart de campagne ook spontaan aan. 40 procent van de respondenten geeft aan dat de campagne het eigen gedrag beïnvloedde. De invloed was iets groter bij jongeren tussen 12 en 24 jaar. De tv-spots en panelen vielen het meeste op.

In de vorige campagne werd de nadruk gelegd op het terechtwijzen van de burgers. De huidige campagne wil op een positieve manier aan de burger duidelijk maken dat zwerfvuil niet meer aanvaardbaar is. Daarnaast willen we de Vlaamse bevolking zo veel mogelijk betrekken bij de strijd tegen zwerfvuil. De burger kan zelf een gepersonaliseerde affiche maken waardoor het participatiegevoel wordt aangewakkerd.

Als gemeenten deelnemen aan de campagne, kunnen ze financiële en materiële ondersteuning krijgen. Daarnaast kunnen ze sinds 1 april een beroep doen op de medewerkers van het netheidsnetwerk voor ondersteuning bij hun zwerfvuilbeleid. De openingen van de publieke vuilnisbakken kunnen aangepast worden zodat er alleen nog klein afval in gedeponeerd kan worden en geen huisvuilzakjes. Gemeenten kunnen er bij de plaatsing van vuilnisbakken het beste voor zorgen dat het risico op misbruik wordt geminimaliseerd door bijvoorbeeld te zorgen voor sociale controle of door alleen vuilnisbakken te plaatsen indien dat echt nodig is.

De gemeente Mol heeft op alle vuilnisbakjes een chip geplaatst waardoor naast de ledigingsfrequentie ook de vulgraad, de netheid en andere zaken geregistreerd worden. Hierdoor kan de gemeente Mol de ledigingsfrequentie optimaliseren, het onderhoud optimaliseren en een vuilnisbak met een aangepast volume plaatsen. Dit proefproject werd ondersteund door de OVAM.

Aanvullend moet er ook ingezet worden op handhaving.

Het budget voor deze campagne bedraagt 600.000 euro, inclusief ontwikkel- en productiekosten voor de campagne. De subsidie die elke gemeente of intercommunale kan krijgen, is afhankelijk van het aantal inwoners. Er wordt gestart met een minimum van 2500 euro voor een gemeente of intercommunale met maximum 25.000 inwoners. Dit bedrag wordt verhoogd op basis van het aantal inwoners. Zo kan een intercommunale met 1.200.000 tot 1.500.000 inwoners maximaal 42.500 euro ontvangen voor deelname aan de campagne.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, de campagne is natuurlijk heel belangrijk om de burger bewust te maken van het zwerfvuil. Ik ben altijd voor een positief milieubeleid geweest. Ik denk ook dat we de burgers beter kunnen overtuigen als we ons milieubeleid positief voeren, en ik meen dat deze positieve campagne daaraan tegemoetkomt.

U geeft een positief proefproject aan in Mol. Als dit positief wordt geëvalueerd, op welke manier communiceert u dit dan verder aan de intercommunales en de gemeenten zodat ze er later eventueel vruchten van kunnen plukken?

Minister Joke Schauvliege: Dat gebeurt via het netheidsnetwerk. Het gaat om experts die samen zitten en informatie overbrengen naar de intercommunales, de lokale besturen en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Dat is de ideale manier om de gegevens te delen en om te laten weten wat er op het terrein gebeurt en goed loopt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■